

Mūzikas krātuve

21-326

1955

AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU

5.

KULTŪRAS DIENAS

26. - 30. DECEMBRIM. 1955.

S I D N E J Ā

**AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU 5. KULTŪRAS
DIENU RĪCĪBAS KOMITEJA:**

priekšēdis	—	KĀRLIS NĪCIS
vicepriekšsēži	—	JURIS ANDERSONS PĒTERIS LAIVIŅŠ
sekretāri	—	ARVĪDS DUTE ALEKSANDRS ZARIŅŠ
kasieri	—	ARVĪDS BĒRZIŅŠ IMANTS RONIS
viesu izvietojšanas vadītājs	—	EDGARS KALUMS
komitejas locekļi	—	ELZA SILIŅA JURIS KATUŽĀNS SPODRIS KLAUVERTS EDUARDS POLIKĒVIČS JĀNIS RONIS MĀRTIŅŠ SILIŅŠ ALFREDS SIĻĶENS IMANTS SVEILIS REINIS ZUSTERS

*Programmas izdevuma redakcijas kolēģija: Mintauts Eglītis,
Spodris Klauverts, Uldis Silinš, Aleksandrs Zariņš*

Vāku zīmējis Herberts Sils

TAUTAS cīņā par pastāvēšanu vislielākais spēks ir tās nacionālā kultūra un tikumības dižums. Piederdami tautai, kuras saknes sniedzas senā pagātnē, mēs šo spēku esam no paaudzes uz paaudzi mantojuši, savās asinīs uzņēmuši, cauri mūžiem glabājuši un vairojuši. Un arī šodien mūsu centienu dziļākā jēga un saturs ir nacionālās kultūras saglabāšana, paplašināšana un padziļināšana. Ar to mēs spējam brīvajai pasaulei apliecināt, ka latviešu tauta pieder rietumu kultūras lokam, ka tā ir nevien rietumu kultūras uzņēmēja, bet arī īpatnīgu un atšķirīgu darbu devēja.

Šādam nolūkam kalpo arī mūsu ikgadīgā kultūras skate — kultūras dienas, kas notiek jau piekto reizi. Latviskai kultūrai veltītais radītājs darbs, ar daudz un dažādiem mākslas un dailes izteiksmes līdzekļiem, šais dienās rod visplašāko izpausmi, un mūsu izslāpušajām dvēselēm dod dzīvā tautas gara veldzējumu. Tāpēc ar atsaucīgām sirdīm nāksim pie mūsu nacionālās kultūras spirdzinātājiem avotiem, jo mūsu gara spēks mums palīdzēs sagaidīt Latvijas atdzimšanas dienu.

Šādā aspektā kultūras dienu nozīme iet pāri šim laikam, tāpat kā patī latviešu tauta ieies tālā nākotnē.

V. Dulmanis

*LAA prezidija un KF valdes
priekšsēdis*

KULTŪRAS dienas mūsu tautai ārpus dzimtenes ir svētku dienas. Mēs drīkstam sanākt kopā un just ap sevi dzimtenes elpu. To jūtam katrā cilvēkā, ko sastopam un ar kuru varam parunāties, nemaz nerunājot par to, ko šīs dienas nes mūsu sirdij un garam. Atmirdz mūsu dzimtene visā savā krāšņumā, tās tērpos, dziesmās, skaņās un gara bagātībās.

Dievs lai bagātīgi svētī mūsu kultūras svētkus un piepilda katru sirdi, dodams spēkus tai dzīvei, kas mums ir nolemta. Dievs lai svētī latvju tautu, Dievs lai svētī Latviju!

Prāv. A. Grosbachs

Archibīskapa pārstāvis Austrālijā

PALDIES visiem, kas tik daudz pūļu pielikuši Austrālijas latviešu 5. kultūras dienu organizēšanai. Paldies koru dziedātājiem, paldies māksliniekiem, paldies visiem, kas čakli strādājuši organizācijas un administrācijas darbu.

Šo paldies jums saka ne tikai skatītāji un klausītāji, kuru dvēselēs atkal reiz atskanējusi atbalss no dzimtenes brīvības laikiem, kad latviešu māksla un visas latviskās kultūras vērtības koši kuploja sakņodamās Latvijas zemē. Šo paldies jums saka ne tikai latviešu trimdinieku jaunā paaudze, kas pati Latvijas kultūras zelšanu un krāņo ziedēšanu nepieredzējusi jūsu darbā ierauga mūsu tautas gara diženumu un dziļumu. Nekad neaizmirsīsim, ka šis ir kultūras dienu varbūt vissvarīgākais uzdevums — parādīt mūsu jaunatnei latviskās vērtības svētku rotā, ne tikai ikdienas darba drānās tērtas. Mūsu pienākums ir parādīt jaunatnei, ka darbojas dzīvs gars dzīvā kultūru radītājā sabiedrībā. Paldies jums saka arī pati Latvija, mūsu brīvā Latvija, mūsu valsts, jo viņas nākotni mēs te kaldinām.

Šai nedienai un gaidu laikā mums pār visu visvairāk vajag pašapziņas, dziļa dvēseles miera, pārtaicīgas zināšanas, ka mūsu gars ir nesalaužams un nemirstīgs. Šī pašapziņa mums visvairāk stiprinājās, kad redzam latviskās kultūras sensenās vērtības par jaunu godinātas, jaunā spožumā paceltas. Mūsu dvēseles ietrīcas priekā, kad redzam, ka jaunas vērtības nākušas klāt latviskās gara bagātības klētī. Kultūras jaunrade ir tautas pašapziņas veldzētāja. Kultūras dienu sanāksmes ir vieta, kur nesam ziedu pagātnes varenībai, bet tā ir arī vieta, kur skaļi mudinām jaunos radītājus un jaunos gara vērtību saņēmējus. Tradīcijas un jaunrade ir tās divi kājas, uz kurām stāv katras tautas ķermenis. Lai latviskā kultūra stāv stipri un stingri uz šiem divi balstiem — to novēlu Austrālijas latviešu piektās kultūras dienās.

Olģerts Rozītis

Latvijas konsulārais pārstāvis Austrālijā

KAD priekš 5 gadiem mazs pulciņš Sidnejas latviešu entuziastu tā sacīt uz ātru roku pāris mēnešu laikā noorganizēja pirmās Austrālijas latviešu kultūras dienas, tad bija grūti pareģot, ka no šī mazā sākuma radīsies tāda jauka tradīcija kas tagad katra gada Ziemsvētku brīvlaikā kādā no Austrālijas pavalsts galvas pilsētām pulcina arvien kuplāku skaitu i izpildītāju i apmeklētāju. Ja pirmajās K. D. sidnejieši iztika, ar maz izņēmumiem, paši ar saviem iz-

pildītājiem, tad tagad, kad pēc pieci gadiem atkal ir pienākusi viņu kārtā, sidnejiešiem talkā nākuši adelaidieši, melburnieši, kanberieši un brisbanieši, lai i paši savējiem i cittauniešiem rādītu labāko no mūsu kultūras bagātā pūra.

Gadskārtējām kultūras dienām Austrālijas latviešu dzīvē piekrīt ļoti svarīga vienotāja nozīme. Tanīs saplūst simtiem tautiešu no visattālākiem šīs plašās zemes stūriem. Daudzi brauc tikai pašas kultūras dēļ, bet daudziem blakus kultūrai tās noder par satikšanās iemeslu ar sen neredzētiem veciem draugiem un paziņām.

Kultūras dienu noorganizēšana tagadējos apmēros prasa i no rīkotājiem i izpildītājiem dalībniekiem daudz pūļu un pašupurēšanos, kas nereti noved līdz asiem vārdiem un nevajadzīgiem pārpratumiem. Viens novēlējums visiem turpmāko kultūras dienu rīkotājiem un dalībniekiem — necensties uzspiest otram to, kas pašam nepatīk un nekad nedomāt, kāds man labums no tā atlēks, bet ko es varētu darīt, lai citiem par to būtu prieks. Galvenais — vairāk iecietības pret citu uzskatiem un vēlēšanos. Vienmēr visiem mums ir tā pati doma un vēlēšanās redzēt kultūras dienas norisam tā, ka i paši i citi uz tām varētu būt lepni.

Beigās gribu izteikt manu vissirsnīgāko pateicību visiem kultūras darbu darītājiem. Pirmām kārtām gribu minēt mūsu koru dirigentus un dziedātājus, kuri šķiet visvairāk ziedojuši no sava laika un personīgiem līdzekļiem apmeklējot mēģinājumus. Tāpat arī tautisko deju grupu dalībniekiem, solistiem, laureātu vakara apcerētājam, SLB teātra dalībniekiem, tēlojošās mākslas un daiļamatniecības izstādes dalībniekiem, kultūras dienu piemiņas izdevuma autoriem, izdaiļotājiem un sastādītājiem, Sidnejas latviešu biedrībai par bezmaksas telpu lietošanas atļauju kultūras dienu rīcības komitejas sēdēm, Liepājas (2.) skautu vienībai par palīdzīgo darbu viesu naktsmītņu sagādē un visiem pārējiem draugiem un palīgiem, kuri kādā nebūt veidā veicinājuši kultūras dienu sarīkošanu. Beigās mīļš paldies visiem rīcības komitejas locekļiem un dažādo sekciju vadītājiem par kopējas sadarbības izpratni un padarīto darbu. Ja daži varbūt mums pārmetīs par ievestajām pārgrozībām parastajā kultūras dienu programmas sastādīšanā, tad gaidīsim uzlabojumus nākamās kultūras dienās.

Kārlis Nīcis

*Austrālijas latviešu 5. kultūras dienu
rīcības komitejas priekšsēdis*

5. KULTŪRAS DIENU NORISE

26. dec. plkst. 11.00 **Katoļu dievkalpojums** Sv. Joahima baznīcā, John un Mills St. stūrī, Lidcombe.
plkst. 3.00 **Luterāņu dievkalpojums** St. James baznīcā, pie St. James dzelzc. pietātnes, City.
plkst. 6.00 **Gleznu izstādes un daiļamatniecības skates atklāšana**, YWCA's telpās, 189 Liverpool St. City.
plkst. 7.00 **Kultūras dienu atklāšana un ASV Kultūras Fonda laureatu vakars** YWCA's lielajā zālē, 189 Liverpool St. City.
27. dec. plkst. 8.00 **Kopkoru koncerts** Sidnejas pilsētas namā, pie Town Hall dzelzc. pietātnes, City.
28. dec. plkst. 1.00 **Jaunatnes dziesmu un deju pēcpusdiena** Paddingtonas pilsētas namā, Oxford St. un Oatley Rd. stūrī, Paddington.
plkst. 8.00 **Latviešu komponistu jaundarbu koncerts** Sidnejas konservatorijā, Macquarie St., City.
29. dec. plkst. 7.00 **R. Blaumaņa komēdijas Skroderdienas Silmačos izrāde** Capitol zālē, Chapel Rd., Bankstown.
30. dec. plkst. 10.30 **Jaunatnes dziesmu rīts** YWCA's telpās, 189 Liverpool St.
plkst. 12.30 **Bērnu pēcpusdiena** YWCA's telpās, 189 Liverpool St., City.
plkst. 8.30 **Kultūras dienu noslēguma balle** Trocadero zālē, 503 George St. City.

SARĪKOJUMI KULTŪRAS DIENU LAIKĀ

LATVIEŠU GLEZNOTĀJU IZSTĀDE

atvērta no 19. — 30. decembrim Bissietas galerijā (2. stāvā), 70 Pitt St., City (netālu no galv. pasta). Izstādes atklāšana 19. decembrī, plkst. 18.30. Apmeklēšanas laiks darbdienās no plkst. 9.00 — 5.30. Izstādē piedalās gleznotāji no Pertas, Brisbanes, Jaungvinejas, Melburnas un Sidnejas.

27. dec. plkst. 10.00 **B-BAS DAUGAVAS VANAGI SALIDOJUMS** 50 Marsden St., Parramatta.
plkst. 10.00 **MAZPULKU KONFERECE** Latviešu namā.
plkst. 3.00 **LATV. PRESES B-BAS PILNSAPULCE** Latviešu namā.

28. dec. plkst. 9.30 CENTR. ARCHIVA LĪDZSTR. SANĀKSME Latv. namā.
29. dec. plkst. 10.00 AUSTR. LATV. STUDENTU KONGRESS YWCA's telpās.
Studentu kopīgs izbraukums 31. decembrī.
plkst. 10.00 LAA PREZIDIJA UN SIDNEJAS LATVIEŠU ORGANIZACIJU PĀRSTĀVJU SANĀKSME Latviešu namā.
31. dec. plkst. 6.00 VECGADA NOSLĒGUMA BALLE Latv. Katoļu b-bas sarīkojumā, ar raibu programmu, bagātu bufeti un labu deju kapellu, draudzes zālē John St. un Mills St. stūrī, Lidcombe.

KULTŪRAS DIENU DIEVKALPOJUMI

26. dec. plkst. 11.00 Sv. Joachima baznīcā Lidkombē, John un Mills St. stūrī, Kultūras dienu atklāšanas dievkalpojums katoļiem, ko vadīs prāvests S. Gaidelis. Sidnejas latv. katoļu draudzes koris dziedās Veni Creator un Ziemassvētku korāļus ērg. B. Adijāna vadībā. Dievkalpojumu kuplīnās soliste Olga Pijols, nodziedot Aleksandra Ancāna "Aglonas Dievmāte" — komp. J. Norvilis. Uz ērgelēm pavadīs B. Adijāns.
- plkst. 3.00 St. James baznīcā, Macquarie St., City, dievkalpojums luterāņiem. Piedalās Archibīskapa pārstāvis Austrālijā prāv. A. Grosbachs, Vienības draudzes mācītājs J. Lūsis un Sidnejas latv. draudzes māc. J. Krauklis. Dziedās Melburnas draudzes jauniešu koris, dir. V. Bendrups.
1. janv. plkst. 11.00 Kultūras dienu noslēguma dievkalpojums katoļiem Sv. Dominika baznīcā, Flemingtonā. Svinīgo dievkalpojumu vadīs viesis no Adelaides — prāv. L. Ornicāns, piedaloties prāv. P. Bečam no Melburnas un Sidnejas draudzes prāvestam. Dziedās Sidnejas draudzes koris B. Adijāna vadībā. Noslēgumā pateicības himna: Dievs, mēs Tevi slavējam!

S P O R T S

- 1955.-56. G. AUSTRĀLIJAS LATV. MEISTARSACĪKSTES: vieglatlētikā — 26. dec. plkst. 9.00 Athletic field, Moore Park; **basketbolā un volejbolā** — 27., 28., 29. un 30. dec. plkst. 9.00 Police Boys' Club, Newtown; **galda tenisā** — 31. dec. un 2. janv., Audrey un Canterbury Rd. stūrī, Petersham; **peldēšanā** — 2. un 3. janv., Olympic Pool, Granville; **tenisā** — 2. un 3. janv. plkst. 9.00 Orpington St., "Fletcher Courts", Bexley North; **šachā** — 2. janv.; **riteņbraukšanā** — 3. janv. **Sporta kongress** — 31. dec. un 1. janv., Bankstown.

G L E Z N U I Z S T Ā D E

YWCA's telpās 189 Liverpool St., City. Atklāšana 26. decembrī plkst. 6.00. Izstāde atvērta no 26. — 31. decembrim ikdienas no plkst. 10.00 — 5.30.

RICHARDS ZARRIŅŠ (1863 — 1939)

1. Kurbads pazemē. <i>Asējums</i>	Nav pārdodams
2. Kurbads un sumpurnis. <i>Asējums</i>	Nav pārdodams
3. Nemierīgi laiki. <i>Asējums</i>	Nav pārdodams
4. Gaujas atvarā. <i>Asējums</i>	Nav pārdodams
5. Paparde zied Jāņu naktī. <i>Asējums</i>	10 gns
6. No latviešu brīvības cīņām 13. g. s. <i>Asējums</i>	10 gns
7. Laikraksta galva un dažādu akciju apmales. <i>Asējums</i>	Nav pārdodams
8. Latviešu tautas tērpu studija. <i>Zīmējums</i>	40 gns
9. Latviešu tautas tērpu studija. <i>Zīmējums</i>	40 gns
10. Vecs tilts. <i>Zīmējums</i>	40 gns
11. Vecā egle. <i>Zīmējums</i>	40 gns
12. Akts. <i>Zīmējums</i>	40 gns
13. Akts. <i>Zīmējums</i>	40 gns
14. Akts. <i>Zīmējums</i>	Nav pārdodams
15. Lauztās priedes. <i>Zīmējums</i>	100 gns
16. Mežā. <i>Zīmējums</i>	500 gns
17. Četras figūras. <i>Zīmējums</i>	20 gns
18. Kroku studija. <i>Zīmējums</i>	20 gns

OSKARS NORĪTIS (1909 — 1942)

19. Pašportrets. <i>Zīmulis</i>	(1941)
20. Pašportrets. <i>Tuša</i>	Akadēmijas laika uzmetums
21. Pašportrets ar lakatiņu. <i>Tušas mazgājums</i>	(1941)
22. Pašportrets. <i>Ogle</i>	(1941)
23. Inese. <i>Oriģināllitogrāfiņa</i>	(1942)
24. Berta Rūmniece. <i>Ogle</i>	(1941)
25. Jānis Poruks. <i>Oriģināllitogrāfiņa</i>	(1942)
26. Uzmetums Ļermantova Demonam. Oriģināllitogrāfiņa paredzētai ilustrācijai. <i>Zīmulis</i>	(1939)

27. 4 ilustrācijas Kuprina Sulamītei.
Litografiski kolorēts un bronzēts kokgriezums (1936)
28. 4 ilustrācijas O. Uailda Salomei. *Origināllitografija* (1939)
29. 6 ilustrācijas V. Šekspīra kop. rakstiem. *Origināllitografija* (1939)
30. 4 ilustrācijas Ed. Virzas Straumēniem.
(Origināli bij zīmuli, formātā apm. 25 X 20)
31. 6 ilustr. V. Plūdoņa Atraitnes dēlam. *Origināllitografija* (1936)
32. 10 ilustr. A. Brigaderes Annelei. *Daudzkrāsu ofsets* (1937)

Darbi nav pārdodami

L U D M I L L A M E I L E R T E

33. Lilijas	60 gns	40. Yarras upe	28 gns
34. Lower Ferntree Gully	50 gns	41. Baltie gami	28 gns
35. Agrs rīts	28 gns	42. Flindera iela	35 gns
36. Laivas	28 gns	43. Velkonis	9 gns
37. Kallas	28 gns	44. Baltā jachta	9 gns
38. Macedonijas kalnā (On Mt. Macedon)	35 gns	45. Klusā daba	9 gns
39. Pilsēta	28 gns	46. Puķes	9 gns

Visi darbi eļļā

M A R G A R I T A S T Ī P N I E C E

47. Sēnes	35 gns	52. Pie jūras	45 gns
48. Kartupeļu racēji	40 gns	53. Mūķenes	40 gns
49. Saules puķes	30 gns	54. Portreja	35 gns
50. Māte	35 gns	55. Puķes	30 gns
51. Novakare	40 gns	56. Laukā	30 gns

Visi darbi eļļā

D A I Ļ A M A T N I E C Ī B A S S K A T E

YWCA's telpās, Liverpool St., City

1. R. un M. Arness — ādas izstrādājumi	8. Z. Kripēns — keramika
2. J. Laduzāns — koka izstrādājumi	9. N. Neiburgs — keramika
3. O. Pijols — audumi	10. R. Rumba — keramika
4. E. Lācis — audumi	11. I. Birze — sudrabs
5. G. Aleksējevs — keramika	12. E. Polikevics — sudrabs
6. A Daga — keramika	13. H. Ritters — keramika
7. R. Ģērmanis — keramika	14. L. Maršaus — tautiskās lelles

26. decembrī plkst. 7.00 YWCA's zālē, 189 Liverpool St., City

A U S T R Ā L I J A S L A T V I E Š U 5. K U L T Ū R A S
D I E N U A T K L Ā Š A N A U N L A U R E Ā T U V A K A R S

GOD SAVE THE QUEEN

A. L. 5. KULTŪRAS DIENU RĪCĪBAS KOMITEJAS
PRIEKŠSĒŽA KĀRĻA NĪČA UZRUNA

LAA PREZIDIJA PRIEKŠSĒŽA
VOLDEMĀRA DULMAŅA ATKLĀŠANAS RUNA

DIEVS SVĒTĪ LATVIJU

Gaismas pils

J. Vītols

Dzērves un ērglis

V. Ozoliņš

dziedās SLB koris, diriģents Voldemārs Rullis

S t a r p b r ī d i s

ASV Kultūras fonda laureāti — *referēs Hugo Kaupmanis*
Fragmentus no Anšlava Eglīša romāniem lasīs Hilda Dukure,
Vilis Ducmanis un Juris Krādziņš

S t a r p b r ī d i s

Ak, jūs atmiņas

Jānis Mediņš

Aicinājums

Jānis Mediņš

Uz brītiņu

Jānis Mediņš

dziedās Magda Vitāne -Veide

Kas cilvēks ir bez tēvijas

Tāļivaldis Kēniņš

Miestiņš

Tāļivaldis Kēniņš

dziedās Dzintars Veide

Pie klavierēm Eižens Freimanis

Vakara vadītājs — Spodris Klauverts

27. decembrī plkst. 8.00 Sidnejas pilsētas namā (Town Hall)

K O P K O R U K O N C E R T S

God Save the Queen

Dievs svētī Latviju

Dieva lūgums

Ej saulīte

Jāzeps Vītols

Alberts Jērums

Diriģents Voldemārs Rullis

Senatne

Sidrabiņa naksniņā

Emīls Melngailis

Helmers Pavasars

Diriģents Ēriks Ozoliņš

Beverīnas dziedonis

Bīķeris miroņu salā

Lauztās priedes

Jāzeps Vītols

Jānis Zālītis

Emīls Dārziņš

Diriģente Meta Krišjāne - Vīgnere

S t a r p b r ī d i s

Noriet saule vakarā

Trīcēj' kalni

Jānis Norvilis

Jēkabs Graubiņš

Diriģents Voldemārs Rullis

Kade pārnāksi bālēliņ

Div' pļaviņas es nopļāvu

Kurš putniņš dzied tik koši

Emīls Melngailis

Alfreds Feils

Jānis Kalniņš

Diriģents Ēriks Ozoliņš

Jāņu vakars

Emīls Melngailis

Diriģents Voldemārs Rullis

Koncerta vadītājs — Juris Andersons

28. decembrī plkst. 1.00 pilsētas namā (Town Hall), Paddington

JAUNATNES DZIESMU UN DEJU PĒCPUSDIENA

LAA prezidija priekšsēža V. Dulmaņa uzruna

Piedalās

Kanberas latviešu dubultkvartets

Diriģents Pranas Darius

Tautisko deju sacensība

Dalībnieki:

Brisbanes kopa Senatne

Kanberas kopa Sprigulītis

Melburnas kopa Daugava

Sidnejas kopa Jautrais pāris

28.decembrī plkst. 8.00 Sidnejas konservatorijas zālē

LATVIEŠU KOMPONISTU JAUNDARBU KONCERTS

Sonāta klavierēm un vijolei Jānis Mediņš

Margaret Delves — klavieres, Brian Blake — vijole

Sonāta klavierēm Volfgangs Dārziņš

Olga Mālkalne — klavieres

S t a r p b r ī d i s

Trio klavierēm, vijolei un čellam Tālivaldis Kēniņš

*Margaret Delves — klavieres, Brian Blake — vijole,
Daniel Kahans — čello*

Kantāte *KURZEMES KAREIVIM* — korim, solistiem un ērgelēm
(Ingrīdas Viksnas teksts) Tālivaldis Kēniņš

*Melburnas latviešu biedrības koris; Magda Vitāne - Veide — soprāns;
Dzintars Veide — baritons; G. R. Lang — ērģeles*

Dirigente Meta Krišjāne - Vīgnere

Koncerta vadītājs — Juris Andersons

29. decembrī plkst. 7.00 Capitol zālē, Bankstown

SIDNEJAS LATVIEŠU TEĀTRA IZRĀDĒ

Rūdolfā Blaumaņa komēdija 3 cēlienos 6 ainās

S K R O D E R D I E N A S S I L M A Č O S

P E R S O N A S :

Antonija	Lija Gailīte
Tonija	Ilze Budule
Aleksis	Indulis Nīcis
Kārlēns, <i>viņa brālis</i>	Jānis Svilāns
Elīna	Līlija Dombrovska
Pindaks	Jānis Pelšs
Pindaciša	Lita Zemgale
Ieviņa, <i>abu meita</i>	Ieva Ducmane
Pičuks	Juris Freijs
Auce, <i>viņa sieva</i>	Hilda Dukure
Bebene, <i>vaļiniece</i>	Vera Dūte
Tomuļu māte	Alma Saiva
Dūdars	Aleksandrs Bruzgulis
Rūdis	Juris Zemītis
Abrams Vulfsons	Vilis Ducmanis
Joske, <i>viņa dēls</i>	Kārlis Gulbergs
Zara Goldbaum	Zeltīte Nīce

Vanagu un Dzelzkalēju puisi un meitas — SLB kora dalībnieki

Iestudējuši Mārtiņš Siliņš un Imants Sveilis

Dekorātors Gunārs Atgāzis

Skatuves meistari Teodors Saiva un Ojārs Bobets

Apgaismotāji Uldis Misiņš, Ivars Šeibelis un Valentīns Bikše

Izrādi vada Zigurds Holters

30. decembrī plkst. 10.30 YWCA's zālē, 189 Liverpool St., City

J A U N A T N E S D Z I E S M U R Ī T S

Dziedās Melburnas Ev. - Lut. Latviešu draudzes jauniešu koris

Dirigents Viktors Bendrups

God Save the Queen

Daugaviņa puto balti (T. dz.)	J. Norvilis
Kade pārņaksi bālēlīņ (T. dz.)	E. Melngailis
Vienu pašu (Aspāzija)	A. Ābele
Gaismas pils (Auseklis)	J. Vītols
Dziesmu kalnā	J. Norvilis
Teci, teci kumeliņi (T. dz.)	O. Šepskis
Tumša nakte (T. dz.)	E. Melngailis
Apkārt kalnu gāju (T. dz.)	J. Vītols
Aijā žūžu (T. dz.)	E. Vigners
Pūt vējiņi (T. dz.)	A. Jurjāns
Liepu lapu (P. Blaus)	J. Cīrulis
Maldi (K. Skalbe)	J. Cīrulis
Ganiņš	P. Līcīte
Balsis (J Miesnieks)	J. Norvilis
Te bij laba saiminiece (T.dz.)	V. Dārziņš

30. decembrī plkst. 12.30 YWCA's zālē 189 Liverpool St. City

B Ē R N U D I E N A

- 1) Atklāšana — Sidnejas Jaunatnes Audzin. padomes p-dis P. Laiviņš
- 2) Kriksis Austrālijā — J. Širmanis. Lasīs Uldis Siliņš
- 3) Kaķu dejas. Dejos a) solo — Māra Ulma un b) grupa
- 4) Prelude Op. 25 Nr. 2 — J. Vītols. Klavieru solo — Ruta Freimane
- 5) Polka — duo. Dejos Biruta Bīskapa un Marta Krīma
- 6) Menuets — E. Freimanis. Klavieru solo — Velga Bērziņa
- 7) Valsis. Dejos Māra Ulma
- 8) a) Tautas polka, b) Sīkais dancis un c) Ritenītis
Dejos SLB Izglītības kursu papildskolas audzēkņi
- 9) Tarantella — grupas dejas
- 10) Valsis. Dejos Karina Reiskarta
- 11) Daina Nr. 6 — Jānis Mediņš. Klavieru solo — Gunta Krūze
- 12) Pūt, vējiņi! — Rainis. Teiks Vita Kristovska
- 13) a) Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme J. Graubiņš
b) Mājās A. Žilinskis
c) Pavasaris dzimtenē E. Freimanis

Dziedās brīvmāksliniece Olga Pijols

- 14) Dziesmu laiva — K. Skalbe. Teiks Erna Galviņa
Programmā paredzēto klavieru mūziku spēlēs Eižena Freimaņa
audzēknes; Vijas Vētras baleta studijas audzēkņu dejas
10 min. pārtraukums

II

- 1) Seno latviešu sētā — K. Skalbe. Teiks Valda Tomsona
- 2) Uzvedums Talka senajā latviešu sētā
Personas: Talkas tēvs — Elmārs Bērziņš; Talkas māte — Maija
Renbuša; Čaupene — Iriša Akmeņkalna; Krišs — Zi-
gurds Rakuns; Luze — Valda Tomsona; Anlize — Vita
Kristovska. Talcinieki. Bērni.

Uzvedumā piedalās visu Sidnejas sestdienas un svētdienas skolu un
SLB Izglītības kursu papildskolas audzēkņi, kā arī Sidnejas latviešu
jaunatnes kopas dalībnieki.

III

- 1) Rakstu darbu sacensības rezultātu pasludin. un balvu izsn.
- 2) Noslēgums

AUSTR. LATV. 1. KULTŪRAS DIENU AINAS
(*augšā*) rakstnieku pēcpusdiena; Prīstlija Cilvēki
uz jūras izrāde; (*pa labi no augšas*) rastn. pēcp.
ref. H. Kaupmanis; koncerta solisti E. Ārone un
E. Freimanis

LATVIJAS KONSERVATORIJAS
DOCENTES

MIRDZAS STŪRES

KLAVIERU STUDIJA

SAGATAVO AUDZĒKNUS PILNA
KONSERVATORIJAS KURSA AP-
MĒRĀ. MĀCA „SVARU KONTROLES“
TECHNIKU PĒC MODERNAS BERLĪ-
NES MŪZIKAS AUGSTSKOLAS ME-
TODES. SAGATAVO UZ VISU GRA-
DU A. M. E. B. EKSAMENIEM

13 ARCHER ST., CHATSWOOD, N. S. W.
TĀLRUNIS JA5089

**Renuāra (Reuoir) gleznas reprodukcija (musee du Louvre)*

P A R G R Ā M A T Ā M

Kāds cilvēks, iemaldījies latviešu teātri trimdā, ieraudzīdams grāmatu galdu, teica: "Uja, vai tad tagad vairs kāds pērk latviešu grāmatas!" Kāds cits cilvēks, kas izbrīdis Krievzemes grāvjus un viesojies aiz dzelzstieplēm Beļģijā, pērk visas. Visas? Jā — kādas tās iznāk tagad trimdā vai iznākušas agrāk, kamēr viņš bija gūstā un nevarēja ne nieka nopirkt.

Grāmatas ir bagātība. Kas lasa grāmatas, nedzīvo tikai vienu dzīvi. Viņš dzīvo līdz grāmatu tēliem. Grāmatas aizved lasītāju dzimtenē un pie tautas brāļiem tālās zemēs. Grāmatas atklāj jaunas pasaules. Grāmatu gudrība ir apskaužama bagātība.

VISPLAŠĀKĀ GRĀMATU IZVĒLE
LATVJU SKĀŅU PLATES
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU IZSTRĀDAJUMI:

ādā un kokā, keramika un audumi

NACIONĀLIE STANDARTI
SVĒTKU, APSVEIKUMU un LATVIJAS SKATU
KARTĪTES LATVIJAS SKATU PALIELI-
NĀJUMI

Pieņem abonētus visiem
LATVJU LAIKRAKSTIEM un ŽURNĀLIEM

A. PRIEDIŠA grāmatnīca

Rīga

74 Judd Str., MORTDALE/SYDNEY

Tel. LU 1266

(Elektriskie vilcieni — ILLAWARA LINE —
25 min. no pils. centra, 6 min. no Mortdales
stacijas.

Autobusi no Punchbowl un Herne Bay stacijām)

LAIKRAKSTS LATVIEŠIEM AUSTRĀLIJĀ

AUSTRĀLIJAS LATVIETIS

savus lasītājus apciemo jau 7. gadu

IZNAK KATRU SESTDIENU
UZ 8 LAPPUSĒM, KUPLI ILLŪSTRĒTS,
AR LITERĀRO PIELIKUMU

Abonējot un lasot
AUSTRĀLIJAS LATVIETI

Jūs gūstat ātru, paļāvīgu un objektīvu informāciju par latviešu dzīvi Austrālijā, aizjūrā un dzimtenē, pasaules notikumiem, tuvināt sevi latviešu kultūras un gara dzīves problēmām, palīdzat uzturēt saiti Austrālijā un visā pasaulē izkļiedēto latviešu starpā

AUSTRĀLIJAS LATVIEŠA abonēšanas maksa ir 12 šiliņi par 3 mēnešiem vai 24 šiliņi par pusgadu un to varat pasūtīt katrā latviešu grāmatnīcā vai arī iesūtīt naudu pasta zīmēs (Postal Note) tieši agpādam: —

AUSTRĀLIJAS LATVIETIS,
BOX 23, P.O. KEW, VICTORIA

OLGERTA STRAUTA GRĀMATNĪCA S I D N E J Ā

2nd Floor, 5 Piccadilly Arcade-Castlereagh St. City. Tel. BM 6787
(Piccadilly arkāde savieno Pitt un Castlereagh ielas, rajonā starp Park un Market ielām — 4 min. gāj. no Town Hall vai St. James dzelzestacijām)

p i e d ā v ā:

G R Ā M A T A S — pēdējos jaunizdevumus un agrāk iznākušās;
L A I K R A K S T U un Ž U R N Ā L U abonementu pieņemšanu un atjaunošanu;

D A I Ļ A M A T N I E C Ī B A S

I Z S T R Ā D Ā J U M U S

dāvanām, mājas izdaiļošanai, piemiņai

ROTAS LIETAS

ĀDAS IZSTRĀDĀJUMUS

AUDUMUS

KERAMIKU

KOKA IZSTRĀDĀJUMUS

LITERĀRAIS PIELIKUMS

VELTIJUMS LATVIEŠIEM

Jānis Sarma

AUSTRĀLIJĀ

M A N A S V E C Ā S M Ā T E S
D Ā R Z S

5. KULTŪRAS DIENĀS

Balāde.

Andrējs Eglītis

Dieva spīdekli kāpj augstu dzīlēs raudzīt —
Jaunie!

Cik jūs lieli, cik jūs stipri, cik jūs droši,
Cik jums sirdīs karstu uguns versmju kuras
Cauri deviņgalvju jodu naktīm atrast tautas
brīvestības taku —

Būsiet karsti — saule, mēness, rīta zvaigznes
blāzmodamas ies jums blakus

Karos līdzī, savus brāļus ieraudzīsīt raganīgā
vergu baismā —

Jaunie! Jaunie! Jūsu dvēseles karstums vienīgais
spēs tautu izvest gaismā.

Ar savām jaunām acīm mēģiniet saskatīt dzim-
tenes pusi; saskatīt to mātes, brāļa tēva mā-
sas stāstos, kā tur pašlaik rudens krāso laukus
un mežus brīnišķā mirdzēšanā un vētru kultā
Baltijas jūra krastā izmet salauztus airus un
kādu dzintara graudu. Aujiēt kājas tālumiem —
mūsu tautas dvēsele un mūsu jūra ir pārpilna
apslēpta dzintara mirdzēšanas, kas svešu un
nadīgu ļaužu varas nospiesta tumsā.

Tur mūsu māsas un brāļi iet noliektām gal-
vām, tur gaisos nošņāc vērdzinātāju pātaga, tur
neskan brīvas dziesmas un cilvēki nesmaida.
Tur bieži nopūšas un raud. Lai Baltijas jūras
un tautas dvēselē apslēptais dzintars jūs tur ar
savu gaismu cieši, cieši un ved uz tāla ceļa —
mūsu mīļajās mājās — Latvijā. To izkarot —
brīvu — jūsu daļā. Lai mīlzt deviņviru spēks
un asinszāle — lai zied pamalē, kad iesit cini-
ņā. Kas tie tādi — vaicājiet māmuļām.

Kad launaglaikā aizmiegs visa māja,
Iet vecāmāte savu dārzu pētīt,
Jo patika par miegu viņai vāja
Un tāpēc dienvidi grib viņa dārza svētīt.
Ja, ja! Ir dārzs šis īstā vieta,
Pie kuņas vecāsmātes sirds ir allaž sieta.

Gar sirmo bumbieri tad vecāmāte iet
Un zusteriem ar varu cauri spraužas,
Un domā: 'Jāizrāj tie būs gan mazuliet,
Par daudz jau, spītāli, cits citam klātu glaužas!'
Nu, kā tad ne! Ir dārzs šis īstā vieta,
Pie kuņas vecāsmātes sirds ir cieši sieta.

Vēl pāris soļu — nu jau dārzā viņa,
Met apkārt acis, dārza vidū stājas.
Kur kājas likt, te vajadzīga ziņa!
Jo labu zāļu pulks, visapkārt klājas.
Kā tad, Kā tad! Šis darzs ir īstā vieta,
Pie kuņas vecāsmātes sirds ar patiku ir sieta.

Kā viss te zied! Un kāda smarža salda!
Bet kas tad smaržo te? Tak kumelītes tās!
Bet ne jau kumelītes vien te valda —
Tām pāri bišukrēsliņš dzeltens lūkojas.
Vai citādi var būt, ka šī ir īstā vieta,
Pie kuņas vecāsmātes sirds ir priekā sieta.

Un kur vēl zalvijas, un pepermentes, sievu
mētras,
Lupstagi un apiņi, kas slaidās maikstīs vijas!
Tie visi droši te no vējiem, vētras,
Kad tie ar lietugāzēm kopā mijas.
Ja, ja! Ir darzs šis tiešām izredzētā vieta,
Pie kuņas vecāsmātei sirds arvienu sieta.

Bet kas tad tas? No apiņvijam balta sieva nāk,
Sniedz roku vecāsmātei, ved sev līdzī viņu
Uz — debesīm!... Tu tavu neredzētu brīnumiņu!...
Un vecāmāte jūt, ka abas lidot sāk.
Ja, ja! Klūst tāla nu šī mīļā vieta,
Pie kuņas vecāsmātes sirds reizt bija sieta.

JAUNATNEI PULCĒJOTIES

Trimdas dzīves paradoksi

Mūsu trimdas dzīve svešās zemēs ir pilna dažādu paradoksu. Viens no centrāliem paradoksiem izpaužas tā, ka, no vienas puses **teorijā**, mēs varam jausties pinīgi droši par savu latvietību. Mums to neviens ar varu nevar atņemt un neviens arī netaisas to tādā veidā darīt. Palikt par latviešiem, nezaudēt savu tautību, tā tad ir pilnīgi mūsu vara — tā ir pilnīgi mūsu izšķiršanās, mūsu gribas, mūsu izturības lieta. Ja mēs to gribam vairāk par visu citu — mēs būsīm un paliksim. kas mēs esam, un neviens te nevar mūs aizkavēt. Un ka tas principiāli nav nekas neiespējams, to pierāda kaut vai žīdu liktenis: par spīti vissmagākiem pārbaudījumiem un gandrīz nepārtrauktai vajāšanai vai vismaz apkārtnes naidīgumam, tie pastāv un ir atkal atpakaļ savā zemē pēc gandrīz 2000 gadiem, kopš viņu valsts tika pilnīgi nopostīta un tauta deportēta un izkaisīta visos vējos. Tāpat tad arī mēs teorētiski varētu būt neizdeldējami.

P r a k s e tomēr izrādas citāda: mūsu rindas tomēr dilst, un dilst it sevišķi no apakšas — no jaunās paaudzes puses. Daudziem vecākiem nav pietiekamas intereses un patikšanas, nav vaļas, nav izturības uzturēt latvietību arī savos bērnos, kas teorētiski būtu pilnīgi iespējams. Un tā iznāk, ka mūsu latvietība trimdas apstākļos ir grauži apdraudēta, un viss, šķiet, rāda, ka mēs netiksim līdzī žīdiem.

Atslēgu šim pirmajam paradoksam, varbūt, var dot kāds cits paradokss. Kā viena no mūsu vērtīgākām īpašībām allaž ir tikusi uzlūkota mūsu centība — pēc labākas un pilnīgākas dzīves, it sevišķi pēc turības. Tā mūs pacēla no nabadzības apspiesto kalpu kārtas kulturālas nācijas pakāpē. — un mēs ne bez pamata esam lepni uz to.

Trimdas apstākļos tomēr iznāk tā, ka šī mūsu, šķiet visai augsti vērtējamā īpašība vērsas pret mums. Centības pilni un gribēdami par varu tikt atkal uz "zaļa zara", mēs upurejam

savas latviskās intereses: darba aizņēmti mēs savu bērnu audzināšanu atstājam tuvākai apkārtnē, maz lasam latviskās grāmatas, maz atbalstam kopējās lietas, bieži pat pilnīgi par tām neinteresējamies. Vai tapēc centību vajadzētu atzīt par anāchronismu un no tās atteikties? Tas būtu liels zaudējums mūsu nacionālā rakstura izcilībai. Bet vai to nevarētu vērst uz citiem mērķiem, piem. uz savas un sava bērna garīgās personas izkopšanu, uz to garīgo mantību (pie kurām pieder arī it sevišķi mūsu valoda) saglabāšanu, izkopšanu un tālākveidošanu, ko esam atveduši sev līdzī no savas zemes. Ka šai virzienā ir iespējams ko darīt un ka arī tiek kas darīts, to rāda šīs pašas kultūras dienas: tās ir visai svarīgs ierocis cīņā par mūsu pastāvēšanu.

Bet it sevišķi to rāda arī tagad notiekošais jaunatnes salidojums, jo tiešām mūsu galvenā cerība ir trešā mūsu dzīves paradoksa pārvarēšanā, kas skar mūsu jaunatni. Mūsu vecāka paaudzei neviens vairs nevar tās būtību pārgrozīt. Tās pārstāvji ir un paliks un nomirs kā latvieši, — tie, vienkārši, nevar kļūt ne par ko citu. Citādi tas ir ar jaunatni. Tā, no vienas puses, ir tā mūsu tautas daļa, kas ir visvairāk apdraudēta. Tās saknes latvietībā vairs nevar būt tik dziļas kā vecākai paaudzei: tā vai nē, nav nemaz vai tik isāku laiku dzīvojuši līdz mūsu tautas dzīvei tās patstāvības un brīvības gados, un atmiņas par tēvzemi — tās dabu un dzīves veidu tai vieglāki kļūst bālas. Bet mūsu rakstura vērtīgā īpašība — centība tanī, paliekam, tomēr pastāv. Viss atkarāsies no tā, un ko tā tiks vērstā, — tas noteiks, vai mēs šīs svešā zemē pazudīsim vai pastāvēsim. Jaunatne tā tad ir reizē gan mūsu lielāko rūpju priekšmets, bet tāpat, no otras puses, tā ir arī mūsu lielākā un galvenā cerība. Mūsu dzīve ir grauži apdraudēta, tomēr mūsu liktenis ir vērtīgs mūsu, it sevišķi jaunatnes varā.

BALĀDE RUNĀ

Negribu koklēt saldi,
Kā līrika, māsa mana —
Kaņam un postam valdot
Es dimdinu trauksmes zvanu.

Neesmu kautri rimta,
Kā mierīgais eps, mans brālis —
Cīnos ielenktā simtā,
Ko ienaidsnieks pļauj kā vālu.

Neesmu drāma spraigā,
Šī māsa ar runu raitu.
Sarkanā kāvu zaigā
Es vientuļas eju gaitas.

Ritumā raupjā dziedu,
Un atskaņas vairos gludas —
Pavēnī koptam ziedam
Savvaļas skaistums zudis.

Neprotu klusēt kautri,
Nedz glaimīgus runāt vārdus —
Klusums mans dzeļ kā šautra,
Griež vārdi kā asmens ārdēts.

Nesolu mīlas balvas,
Ne kāzas ar zvanušķindu —
Nocirtis bende galvu,
Un biķerī ielīs inde.

Draugs man ir melnais sērauts,
Un naktsmājas sūnās aukstās.
Atmaksai trītais tērauds
Guļ iekļāvies manā plaukstā.

Likteni uzveikt cerot
Man izmisums pienāk talkā.
Aizgūtnēm dzīvi tverot
Es sadegu tūkstots alkās.

NO CIKLA LATVIEŠU SĒTA.

P i r t s.

Aiz dārza ielejā, kur mirgo strauts,
kur krūmi pastiepjās pa nakti sprīdi;
kur divi vītoli kā sauktin sauc,
lai karstā laikā piesēstos uz brīdi;
kur apinājam augt un vīties ļauts,
kur putniem dziesmas skan, un ari strīdi —
tur strautmalā, aiz kokiem un aiz žogiem,
stāv pirtiņa bez skursteņa un logiem.

Kaut ēku skaitā viņa mazākā,
tai diža nozīme un liela jēga.
Tur puīši slēpās laikā drūmākā
no sava muižnieka kā baiga rēga.
Vēl piektā gada ziemā saltākā
no kazākiem tur ļaudis slēpties bēga.
Daudz dižu latviešu mums ari bija,
kas pirmo gaismu pirtī ieraudzija.

Bij īstais uzdevums bij pirtij svēts
pēc laba tikuma un senču slavas:
tur apaļš pavards bija iemūrēts
no lauku akmeņiem bez kaļķu javas.
Kad sestdien tas bij sarkans sakarsēts,
pirts siltums atvēra tad maigas skavas.
Bij lēnām izkvēlojies lielais kūrums,
un ari nozudis viss dūmu sūrums.

Nu pirtsvakars tik ilgotais bij klāt,
jau lāva gaidīja un bērzu slota.
Nu garu mest, un pērt, un sutināt —
lai miesa svīst un kļūst kā atjaunota'.
Pēc tam tad sievas steidzās galdu klāt,
tur sviests un piens un karaša bij dota.
Un katrs tad mielojās tāds tīrs un gurdens,
un mierā apskaidrots kā svētīts rudens.

KĀJAS PAR ĪSĀM

Trusis Kamolaste skrien, skrien, skrien. Briesmas jau sen gaŗām, bet Kamolaste vēl joŗ, jo veiklais vilka radnieks dingo to pārlietu nobaidījis. Eikaliptu pudurī, kaut arī koki reti, trusis jūtas it kā patvērumā.

“V-v-va-ja-dzētu at-pūs-ties,” viņš elso. “Man kājas vairs neklausā. Delveri, apsēdīsimies!” Kamolaste pamet acis atpakaļ.

Otra truŗa Delvera nav.

“Vai-ī...” Kamolaste sāpīgi ievaidas, “labākais draugs pagalam! Dingo noķēris. Ai, ai, ai... Laikam pasaulē nav neviena, kuŗš spētu briesmīgo Rīmu savaldīt?”

Eikalipta kokā sēŗ koalas lācītis Čams.

“Laikam ir gan,” lācītis iebilst. “Mans brālis reiz runāja par kādu pārdroŗnieku...”

“Čam, vai tu domā, ka kāds ticēs tam. ko tavs vieglprātīgais brālis stāsta? Niekalbis. Tāpēc to sauc par Pedeli. Pēdējais niekalbis. Viņš taču pat pie cilvēkiem dažas dienas dzīvojis. Labprātīgi kavējies. Vai uz tādu vērts klausīties?”

“Daŗreiz ir vērts,” Čams pamāj. “Ka Pēdelis vieglprātīgs lācēns, to visi zina, bet ausis Pēdelim labas. Viņš esot dzirdējis par suni Kriksi tīri neticamas lietas.”

Trusim Kamolastem bailes vēl drebina ķepas. Suņa pieminēŗana vien tam sagādā jaunus drebuļus:

“Brr... Suns nebūs labāks par Rīmu.”

“Kā nu kuŗais. Pēdelis stāstīja, ka Kriksim galva pilna visādu niķu. Tam patīkot ar plēsonām cīnīties, ar truŗiem-draudzēties.”

“Ak tā? izklausās, ka tas būtu godīgs suns. Bet vai tāds godīgs suns varēs Rīmu pieveikt? trusis ŗaubās.

“Man tā liekas,” lācītis Čams kasa ausi. “Jā kādam galva visādu niķu pilna, tad tas gan zinās, ko ar dingo darīt. Vajadzētu Kriksi pameklēt.”

“Dari to,” trusis beidzot ar mieru lūgt suni palīgos, “pameklē! Tev vairāk drosmes nekā man.”

“Es pašāik ēdu brokastis,” lācītis norauj dažas eikalipta lapas. “Bez tam — es nezīnu, kur Kriksis atrodas. Paēdiŗu. Varbūt tad zināŗu.

Trusis pacietīgi gaida.

“Nu tu esi brokastis paēdis,” viņš beidzot atgādina lācītim. “Vai nu meklēsi Kriksi?”

“Tagad? Nē! Man jādomā par pusdienām. Un kad pusdienas būs paēstas, vajadzēs drusku

nosnausties. Esot ļoti veselīgi pēc pusdienas mazliet aizvērt acis īsai snaudai. Tu labāk parunā ar ķenguru Lēci. Tam gaŗākas kājas. Aizskries ŗur, aizskries tur. Pameklēs. Atradīs.”

Trusis Kamolaste arī nekavējas. Ausis slaistīdams, acis ŗaudīdams viņš dodas ceļā.

Ķengurs Lēcis māca dēlam gaŗos soļus.

“Kamolaste, ŗoreiz nevaru tev pakalpot. Pats redzi — esmu gluŗi nevalīgs,” viņš aizbildinās. “Tikko iesākām vingroŗanu. Un tā turpināsies vēl daŗu labu dienu. Ja mazajam nebūs veiklūbas, kā tad tas no Rīmas zobiem izbēgs? Tu parunā ar lācīti Pēdeli. Tam dēkas vien prātā. Viņš Kriksi labprāt meklēs.”

Ko nabaga trusim darīt? Nekā cita — jāiet pie nopeltā Pēdeļa aprunāties.

Pēdelis omulīgi sēŗ koka zarā. Kamolastes vajadzību nolausījies, viņš vaļsirdīgi atzīstas:

“Jā, man patīk dēkas, bet Kriksi sameklēt nevaru, jo viņa te nav. Kriksis dzīvojot Amerikā. Tālu projām. Tā putni runā.”

“Kas par to? Vaļas tev diezgan, aizej uz Ameriku un palūdz, lai Kriksis tūliņ steidzas ŗurpu.”

“Tev viegli teikt — aizej. Kā ieŗu, ja nezīnu, kur Amerika atrodas?”

“Paprasi ceļu!”

“Es jau tagad zīnu, ka ceļa nav. Priekŗā Milzīgais Ūdens Tam pāri netieku. Kājas par īsām.”

“Varbūt varētu iet apkārt?” trusis neatlaiŗas.

“Varbūt, bet tad jāmacās lielā ģeografija. Esmu par slinku. lai to darītu. Man pietiek ar mazo. Zīnu, kur dzīvo cilvēki, kur ķengurs Lēcis, kur truŗi. Un vēl ŗo to citu arī zīnu. Varu pat lielīties, ka mazā ģeografija man pilnīgi skaidra. Prieks pašam. Vai arī tev prieks par to?”

“Nē,” trusis drūmi atbild. “Gribu atrast kādu, kuŗš zinātu lielo ģeografiju. Ja atradiŗu, tad gan priecāŗos.”

“Sameklēŗu!” Pēdelis sasit ķepas. “Ja man nevajaga pārāk tālu iet, tad neesmu ne daudz lūdzams, ne mudināms. Tu pagaidi!”

“Vai ilgi būs jāgaida?”

“Ilgi gan. Man nepatīk steigties.”

“Labāk pasteidzies,” Kamolaste lūdzas. Ja Kriksis nebūs vakarā te, dingo mani apris. Ko tad?”

“Ak par to nebēdā! Tad Kriksis ģērēs Rī-

mas kažoku. Spalvas vien pultēs!”

Rīma, lielais, veiklais vilka radnieks, medī trušus, medī jērus. Aitas. jērus, aunus uzrauga cilvēki, par nabaga trušiem neviens nebēdā. Kamolaste dzīvo vienās bailēs. Tik vien atstāj alu, lai pakamptu kaut ko ēdamu. Ne vairs pastaigāšanās, ne kaimiņu apciemošana. Tā pāiet dažas drūmas dienas, un trusis saprot, ka ar citu palīdzību daudz vis nevar rēķināties. Ne Pēdeļa, ne Kriksa. Vēl drusku gaidījis, Kamolaste lien no paslēptuves laukā.

“Nevar te visu mūžu tupēt,” viņš domā.

Saules gaismā nonācis, tas uzmanīgi vēro apkārtni.

“Trusi, ko boli acis?” Pēdelis sauc no koka. “Es jau sen tevi gaidu. Gribi dzirdēt jaunākās ziņas?”

“Jā — ā!” Kamolaste izslien ausis. “Bet stāsti tikai tad, ja ziņas labas. Esmu nodomājis aiziet pie draugiem. Nelāga ziņas mani uztraus. Nekur tālu tad netikšu.”

“Nebaidies, tas, ko teikšu — tev patiks. Atradu kaķēnu, kuņš labprāt gribēja Ameriku sameklēt. Un Kriksi arī. Jāsaka: ļoti veikls runčelis. Īsts Zibens.”

“Vai viņš prot ģeografiju?”

“Kur nu! Ne labāk par mani. bet viņš bija pietiekami vieglprātīgs, lai dotos pasaulē ar tukšu pakausi. Amerikas dēļ ar ģeografiju daudz nepulēšoties. Tāpat atradīšot.”

“Vai tu tam tici?”

“Kālab nē?” Zibens apgalvoja, ka ar kuģi varot pārbraukt Milzīgajam Ūdenim. Un ja Amerika atrodas otrā pusē, tad tā lieta esot ļoti vienkārša. Teicās tūlī doties ceļā.”

“Tā ir gan patīkama ziņa,” Kamolaste kļūst itin priecīgs. “Vai kaķis teica, kad viņš būs atpakaļ?”

“Nē,” Pēdelis smējas, “Zibens ir gan vieglprātīgs, bet ne tik vieglprātīgs, lai meļa sākumā teiktu, kad tas beigšies. Trusi, lai tev nebūtu jānodarbojas vienīgi ar baidīšanos, mēģini uzminēt, kad Zibens un Kriksis būs te.”

“Mēģināšu,” Kamolaste nopūšas. “Grūti baidīties, grūti ko uzminēt. Es varbūt darīšu abus.”

Kaķītis, kam Pēdelis devis tik piemērotu vārdu — Zibens, nav no snauduļiem.

“Man jau sen gribējās kaut ko ievērojamu paveikt,” viņš stāsta draugiem, “bet nevarēju nekā prātīga izdomāt. Man nepatīk domāšana. Man patīk darīšana. Zip! Tagad zinu, kas jādara. Tūlī došos uz Ameriku un teikšu Kriksim, ka Austrālijā to gaida lācītis Pēdelis, ķengurs Lēcis, trusis Kamolaste un vēl vesels bars citu gaidītāju, jo dingo daudzus briesmīgi nobaidījis, daudziem aizdevis dusmas. Tos, kuņi

nav paspējuši ne nobīties, ne dusmoties, Rīma pievācis. Es arī domāju, ka Rīmu vajadzētu drusku pārmācīt, tapēc steigšos. Sveiki!”

Celi, ielas, automobiļi, sveši cilvēki. Nikuļim būtu grūti, bet Zibens izrādās īsts zibens. Drosme, veiklība un lielais preču automobilis tam palīdz nokļūt tai vietā, kur kuģu skursteņi vij resnas dūmu grīstes.

Ka osta nav kaķiem piemērota pastaigāšanās vieta, to ik mirkli Zibenim atgādina daudzie automobiļu riteņi un steidzīgo cilvēku soļi. Kaķītis šaujas par laipām augšā pirmajā kuģī, kas gadas tuvāk krastam.

Kuģa klājs kakītim pilnīgi svešs. Kamēr viņš pūlas atrast sev labu kaktiņu, kāds nevalīgs vīrs uzmin tam uz ķepas.

“Ak tu posts!” Zibens sāpīgi ieņaudas. “Esmu gan veiklis, bet ar to vien nepietiek. Klibo šurpu, klibo turpu, pa kāpnēm augšā, pa Vajadzīga arī uzmanība,” nu viņš piesardzīgi kāpnēm lejā, kamēr nonāk labsirdīgā pavāra valstībā — virtuvē.

“Draugs, tu ieradies īstajā laikā,” pavārs apsveic ciemiņu. “Te kāda nekaunīga pele visu rītu mani kaitina.”

Virtuvē smaizo sutināta gaļa, tik patīkami smaržo, ka kaķītim uz brīdi aizmirstas saspīstātā ķepa.

“Cik labi, ka jāmeklē Amerika...” viņš ap-laiza lūpas.

Pavārs neskopojas. Dod ciemiņam ciemiņa tiesu. Un panīkušajam kaķītim sākas labas dienas. Ķepa vairs nesāp, kažociņš kļūst gluds un spīdīgs. kā tas pavāra draugam pienākas. šad un tad Zibens uzkāpj kuģa klājā Ameriku lūkoties, bet tā kā apkārt redzams tikai ūdens, ūdens vien, viņš mierīgu prātu dodas atpakaļ uz virtuvi.

Pāiet dienas, daudz patīkamu dienu. Kad kuģis piestāj svešā krastā, Zibens gauži domīgs grozās gar kāpņu galu.

“Pārāk ātri atradu Ameriku,” viņš sūkstas. “Milzīgais Ūdens varēja būt vēl milzīgāks. Vēl neesmu to peli noķēris, par kuņi pavārs paša pirmajā dienā man stāstīja. Varbūt vajadzētu vispirms peli noķert un tikai tad sākt Kriksi meklēt?”

Kamēr Zibens tā drusku minstinās, kāds matrozis tam uzsauc: “Kaķi, vai arī tu tasies kāpt krastā? Gribi Japānu apskatīt?” Pirmajā mirklī Zibens apmulst: “Japāna? Murr... Milzīgā Ūdens otrajā pusē vajadzēja būt Amerikai! Mur... mur... mur...” kaķītis pūlas būt apķērīgs. “Varbūt Milzīgajam Ūdenim vairākas puses? Man būs liels prieks to noskaidrot, jo bez ģeografijas laikam vis neiztikšu” viņš apmierināts atgriežas virtuvē.

Kuģim tāli ceļi. Tas peld no ostas uz ostu. Beidzot tas apstājas arī Amerikas krastā, bet nu Zibens vairs nav nekāds īstais zibens. Labi nobarojies runcis. Un ļoti prātīgs.

“Krustā vis nekāpšu,” višs cilā ķepu. “Varbūt tā atkal sāks sāpēt... Un nav man arī vaļas staigāt. Pavārs arvien saka, ka te kaut kur esot pele. Būs jāuzmana. Kriksim sūtīšu ielūgumu pa tālruni”.

Tālruni iedarbināt Zibenim nenākas grūti. Gar kuģi lido kaijas, — gan nevaļīgas, tomēr uzklausa svešā kaķa lūgumu un apsola ziņojumu nodot zemes putniem.

— — ★ — —

Meža tālrunis skandina Zušupes krastu. Kardiņāls padod ziņu bezdelīgai, bezdelīga — pīlei, pīle robinam, robins mudina vāveri Skrapsti, Skrapste tūlīn uzmeklē piekrastes trusi Maiku. Maiks pats baidās gaišā dienas laikā Lorenenu farmā rādīties. Viņš sūta zvirbuli Čivuli.

Čivulis atspurdz pie Krikša.

“Vai tu jau zini?”

“Ko?” Kriksis brīnās.

“Ka tev jāsteidzas uz Austrāliju ar kādu tur dingo spēkoties”.

“Kas to saka?”

“Pa tālruni pienāca aicinājums. Austrālijā tevi gaidot trusis Kamolaste, Lācītis Pēdelis, ķengurs Lēcis un... un kad būsi tur, pats redzēsi, tas vēl gaida. Vai tūlīn rikšosi?”

“Ne tik strauji. Vispirms man jādabū zināt, kur Austrālija atrodas. Kas man to pateiks?”

“Es!” zvirbulis lepni izselien knābi. “Ej taisni no pagalma laukā. Saproti?”

“Nekā nesaprotu. Taisni var iet uz visām pusēm.”

“Tev nevajaga iet uz visām pusēm. Negriezies ne pa kreisi, ne pa labi. Tik uz priekšu! Taisni pāri kukurūzas laukam, vēl vienam laukam un vēl vienam laukam. Aizmirsu, kas tur sēts, bet tas vienalga, jo graudus tu tā kā tā neēd. Drāz tik pāri septiņiem laukiem. Tur būs strauts un koku puduris. Vai nu tu saproti?”

“Ne gluži. Es nupat saskaitīju tikai trīs. Tu teici: kukurūzas lauks, vēl vienas un vēl viens”.

“Vai es tev mācu rēķināšanu?” zvirbulis kļūst errīģis. “Stāstu īsāko ceļu. Ja būsi veikls — atradīsi, nebūsi veikls — ne mana bēda. Suns paliek suns. Ne tam putna veiklības, ne prāta.”

Kriksim gan piesitas šaubas, vai tuvumā varētu būt tāda vieta, kur dzīvo zvēri — ne redzēti, ne dzirdēti, bet zvirbuļa nievas to sa-

ērcina.

“Atradīšu,” viņš apņēmīgi nodomā.

Nākamajā rītā Kriksis pavada Tomiņu līdz skolas autobusa pietātnai. Nu tam visa diena brīva. Tomiņš būs mājā tikai pievakarē, kad torņa pulkstens bimbina četras reizes. Līdz tam laikam Kriksis grib Austrāliju sameklēt. Pa ceļam viņš iegriežas pie upmalas draugiem. Varbūt kāds gribēs nākt pastaigāties.

Vāvere Skrapste, padzirdusi, ka Kriksis taisās skriet pie plēsīgā dingo, pēkšņi sāk šūpoties koka zarā, it kā uz lēkšanu gatavotos.

“Varbūt būtu ļoti interesanti redzēt, kā tu ar dingo spēkojies, bet kopš šī rīta es vairs neesmu ziņkārīga. Nevaļa. Pati vēl skaidri nezīnu, kas būs jādara, bet nevaļa jau jūtu. Darba būs pāri ausīm, kā mēdz teikt. Jā, šodien man mājas diena. Un mājas dienā, kā tas visiem zināms, jāpaliek mājā.”

Vecais krūmu trusis Maiks nepūlas aizbīdinājumu izdomāt. Viņš runā vaļsirdīgi:

“Es varētu tevi pavadīt, ja tur — Austrālijas tuvumā būtu kāda kārtīga ala, kur briesmu brīdī paslēpties. Bet tu, laikam, par slēptuvēm vēl nekā nezini?”

“Nē, nezīnu,” Kriksis domīgi kulsta asti. “Sveša vieta”.

“Ak tā... Hm... Drošāk būs, ja es palikšu tepat. Uz labu laimi vien man negribas nekā sākt. Nekad nevar zināt, kā tāda vieglprātīga sākšana var beigties. Arī tev vajadzētu būt ļoti, ļoti piesardzīgam. Pats zini, ka piedzīvojumi dažreiz beidzas labi, dažreiz ar lielām nepatīšanām.”

“Tev taisnība,” Kriksis piekrīt, “bet es tomēr rikšošu, jo mani tur gaida.”

“Tik nekavējies tur pārāk ilgi. Man prāts būs mierīgāks, ja zināšu, ka tu atkal esi mājā.”

“Protams, tīšam nekavēšos,” Kriksis pasmaida. “Ja kautkur aizķēršos, tad tā nebūs mana vēlēšanās. Šodien gribu tikai redzēt, kā tur, kas tur. Uz redzēšanos, Maik!”

Zvirbuļa ieteikto ceļu labai iegaumējis, Kriksis raitā riksī dodas Austrāliju meklēt. Firmajam laukam pāri, otram, trešam, ceturtam. Labu brīdi rikšojis, viņš sāk piesardzīgāk cilāt ķepas.

“Vai te jau būtu Austrālija? Strauts, reti koki. Kur te plēsīgais dingo varētu tverties? Hei, malkas skaldītāj, viņš uzsauc dzenim, “vai te tuvumā atrodz kāds liels mežs?”

“Nē, liela meža mums nav.”

“Vai vilka radnieks dingo jums ir?”

“Nav.”

“Un ķenguri?”

“Ķenguru arī nav.”

“Hm...” Kriksis mīnājas. “Tad jau arī Austrālijas jums te nevarētu būt.”

“Skaidrs, ka nē! Pazīstu kā draugus, tā ienaidniekus, bet Austrāliju... Nekā tāda neesmu dzirdējis.”

“Tu mani pārprati,” Kriksis mēģina iebilst, bet dzenis cērt knābi kokā: “Nepārpratu vis.”

“Tomēr, tomēr. Par Austrāliju sauc strautu un tādu mežu, kur dzīvo lācītis Pēdelis, trusis Kamolaste un Ķengurs Lēcis. Tā zvirbulis man stāstīja.”

“Nu tad tev vajadzēs meklēt kādu, kurš prot ģeografiju. Esmu vēl jauns. Pašlaik mācos dabas zinības,” dzenis vēlreiz piesit knābi koka sausajam zaram, “bet drīz sāksu arī ģeografiju. Pienāc vēlāk. Labprāt tad pakalpošu.”

“Nevaru gaidīt,” Kriksis purina ausis. “Vai tu zini, kādu, kurš varētu man pakalpot tūliņ?”

“Bezdelīgas mēdz tālu lidot. Parunā ar bezdelīgu. Tā būs jau sen ģeografiju izmācījusies.”

Padoms labs. Kriksis nogaida, kamēr bezdelīga apsēžas uz tālruņa vada un tad īsos vārdos izstāsta savu vajadzību.

Bezdelīga klausās, klausās un groza galvu:

“Kas tev mācīja Austrāliju meklēt šeit?”

“Zvirbulis Čivulis.”

“Gandrīz neticami, cik putni dažreiz var būt pavirši,” bezdelīga pukojas. “Tavam padomdevējam pašam par ģeografiju nav nekādas jēgas. Šo strautu sauc par Aureliju, nevis Austrāliju. Austrālija atrodas tūkstošiem jūdžu tālu. Aiz okeana.”

“Vai tam, ko tu saki, es varu droši ticēt?”

“Droši!”

“Gailis Lielpiesis teiktu — Vējš un sīki graudi. Ko lai es saku? Un ko lai daru? Ja Austrālija aiz okeana, tad man kājas par īsām...” Kriksim nošļūk aste. Bet ne pārāk ilgi.

Dažu slaidu loku apmetusi, dažu knisli noķērusi, bezdelīga atgriežas pie Krikša un jautri vidžina:

“Ko sēdi kā celms? Vai Lielais Ūdens baida?”

“Nu vairs nē,” Kriksis omulīgi samet asti gredzenā. “Varbūt es tikšu pāri sausām kepām,” viņš noslēpumaini pasmaida. Un šis smaids nozīmē: drīz Tomiņš mācīsies par lidotāju. Tad mums abiem pasaule būs vaļā.

Mintauts Eglītis

A G R Ā S A U L Ē

Romāna fragments

Tumši pelēks, apmācies rīts plētas pāri Lejasciemam. Lielākā iela nolaidās lejā uz Gaujas tilta, tad atkal pacēlās mazā uzkalnā, pazudama ielas likumā. Ūdens viegli slidēja pa tilta apakšu, brīžam uzsīzdams kādu šlakatu, brīžam noplakdams un tālumā saplūdzdams ar pelēko krastu, debesi, mājām. Ciemā, liekas, visi vēl gulēja, logos tikpat kā neredzēja gaismas, arī ielas bija tukšas. Tomēr — uz tilta kāds stāvēja, piespiedies margām un tālu pārliecies skatījās ūdeni. Pēc brīža sakustējās, panāca uz piekšu, tad kā vilcinādamies apstājās un atgriezās atpakaļ pie margas.

Cilvēks kaut ko uzmanīgi vēroja ūdenī.

Zvaniķis Cielavs — ko viņš laukā tādā agrumā un vēl Lieldienu rītā?

Bezmiēgs un sievas mūžīgā rāšanās, — tikai viņam zināmas lietas. Tā viņš te nāca katru rītu. Uz ielas šai laikā bija miērs un klusums, rīta gaisms sitās sejā un darīja galvu skaidru. Arī šorīt viņš jau bija atnācis līdz šejieni un grasījās iet tālāk, kad kāds priekšmets ūdenī leļpus tilta saistīja viņa uzmanību.

Šķita — pelēka mēteļa stūri tur kustējās straumē.

Cielavs papurināja galvu, vēl paskatījās. bet, nekā skaidri neredzēdams, grasījās iet tālāk. Viņš pagāja pāris soļus, tad, kādas domas pārsteigts, atkal apstājās. Tas tur lejā varēja būt priekšmets, varbūt — dzīvnieks, bet ja mētelī, tad — —

Cielavs atrāvās no margas, nogāja malā

un gar krasta krūmājiem devās pa nogāzi lejā. Pie ūdens viņš sadurstījās, neveikli nogrābstīja svārku krūti, tad drebošām rokām noņēma cepuri. Ūdeni gulēja cilvēks, no augšas tumsas dēļ viņš to nebija varējis atšķirt.

Cielava piere norasoja, viņš saguma un neapzinīgi atkal pieķēra ar roku pie svārkciem. Kaut kas viņu vilka atpakaļ, skubināja mesties pa kalnu augšā, saukt, meklēt palīgus. Taču prāts aptvēra, ka jārikojas, kaut kas jādara tūliņ, jāmēģina glābt kas vēl glābjams. Viņš pieliecās, satvēra mēteļa piedurkni, pavilka, un ūdeni gulošais piepeldēja pie krasta.

Šai brīdī kāds nāca pa ielu lejā, reizēm skaļi izkliegdamas pazīstamas dziesmas vārdus. Kad tas spēra pirmos soļus uz tilta, Cielavs aizžņaugtā balsi iesaucās:

“Palīdzī, draudziņ, cilvēks ūdenī!”

Nācējs piestreipuloja pie margas, un, ieraudzījis dzīvību krastmalā, pusskriešus, iereibušo augumu stingri nesdams, steidzās lejā. Cielavs viņu pazina, tas bija mežsargs Varslavāns, viņa puses cilvēks, bet tagad nebija vaļas runāt — klusēdami viņi satvēra sliķoni aiz pleciem un vilka. No ūdens lēngani izsviedās galva samirkušiem, tumšiem matiem; saudzīgi abi to noguldīja krastmalas zālē.

“Kungs, stāvi klāt!” ievaidēja Varslavāns, “tas jau skolmeistars Kalnamalis!”

Mirkli skatījies, viņš ievaimanājās vēl skaļāk: “Dievs, esi žēlīgs — nupat pirms pāris stundām sēdējām biedrībā, saskandinājām glāzes, un tagad viņš jau ūdenī, tumsā, auksts, izdzisis... A. mūžs!”

Arī Cielavs pazina skolotāju, tomēr savaldījās. Rūgts kumoss gan iestājās kaklā un asaras spiedās acīs, taču ar visu to viņš taustīja nelaiķa rokas, meklēja pulsu, un, pūdēdamies pagriezt sliķoni sāņus, mēģināja atbrīvot tā muti no ūdens. Skolotājs nelikās vairs dzīvs, viņa sejā jau bija ievilkusies kāda tumša, nepārprotama ēna.

“Nevaimanā, steidzies.” Cielavs skubināja mežsargu. “Meklē ārstu, uradņiku steidzies!”

Mežsargam tas nebija divreiz jāsaka, viņa garais augums jau kustējās pa krastu augšā. Ārsts, tāpat uradņiks atnāca tikai pēc ilgāka laikā. Viss, ko viņi varēja liecināt, bija, ka skolotājs miris, noslēcis vismaz pirms divi stundām.

Nākdams izstāstījis savu stāstu, mežsargs vēl atkārtāja galveno. Dzēruši biedrībā, kopā ar Kalnamali, tad ap pusnakti skolotājs teicās iet mājās. Neesot bijis viņš sevišķi iereibis, to-

mēr visu vakaru licies kā saguris. Teicis: sabraukuši dēli, tad jāmanoties laikus mājās. Tumsā tā laikam pārkritis pāri margai, varbūt — nomaldījies pa kalnu lejā. Uradņiks visu ierakstīja protokolā. Varslavāns aizgāja pēc sava zirga; kad formalitātes bija nokārtotas, viņi iecēla skolotāja līķi mežsarga ratos un lēnām brauca pa kalnu augšā. Liela diena jau plētās ielās, kad pajūgs apstājās skolas nama priekšā. Vīri klusēdami saskatījās, brīdi pavilcinājās — vajadzēja nomierināties, saņemt visus spēkus, lai bez samulsuma pavēstītu nelaimes ziņu Kalnamalu mātei. Uradņiks, būdams amata persona, ar ārstu beidzot devās uz durvīm.

Nemiera dzīta, Kalnamalu māte bija agri nomodā, taču ne šī pirmā reize, kad viņas Pēteris nāca vēlu mājās. Šorīt viņš tomēr kavējās ļoti ilgi. Tādēļ jau ar gaismu viņa saģērbās un posās iet uz biedrības namu pretī. Bieži gadījās, ka nogurušo skolotāju ekonoms noguldīja savās istabās; varbūt, tā bija arī šoreiz, taču viņa nevarēja apspiest kauna sajūtu, ka pat Lieldieņu rītā Pēteris bija jāmeklē. Dēli vakar pārbrauca no Valkas skolas, ģimenes vidū viņi bija runājušies līdz tumsai, kad, ceļa noguruši, jau ne aizgāja gulēt. Pēteris, nevienam ne vārda neteikdams, bija aizgājis sev vien zināmo ceļu. Tagad, to atceroties, viņa padzirda ratu rīboņu uz ceļa un pēkšņā nemierā nodrebēja, likās — auksta vēsma izskrien cauri istabai. Neapzinīgi viņa pievirzījās pie durvīm, šķita, rati apstājas skolas durvju priekšā. Tāpat pusneapzinīgi viņa satvēra rokturi un atvēra durvis. Uz sliēkšņa pārsteigts un norūpējies stāvēja ārsts Ziemelis un aiz viņa ciema uradņiks Saulgozis.

Kalnamalu māte neredzēja pajūgu, neredzēja nelaiķa vīra nedzīvo ķermeni, bet acumirkli viņa aptvēra visu, zināja, ka bija notikusi kāda briesmīga nelaime. Ārsts panāca uz priekšu, viņš pamanīja atraitnes izbiedēto seju, un — taisni šai brīdī viņam vajadzēja sākt runāt, paziņot nelaimi. “Kundze,” viņš čukstēja, pūlēdamies savaldīties, jo ne pirmo reizi nesa nāves vēstis, “mūsu mīlais draugs Pēteris Kalnamalis ir aizgājis.”

Sāpju māktā sieva brīdi stāvēja, pieķērusies durvīm, tad klusu, grīļojoties un ārsta atbalslīta, nokāpa lejā. Cielavs atklāja segu no ratiem, kur vieglā krēslā bija samanāma skolotāja pelēkā seja. Kalnamalu māte noglāstīja vīra samirkušos matus un, saņēmusies, teica uradņikam:

....“Nesiet viņu te, klasē.”

Pēc brīža, iedama blakus nesējiem, viņa kā pie sevis vēl piebilda:

“Tur jau viņš nolika savu gultu, kā visu zinādams, kā viņš vienmēr visu zināja iepriekš.” Viņa bija atguvusies, ne velti viņu dēvēja par stipru sievu, To tagad viņa arī pierādīja, vadīdama pavadoņus un rīkodamās, piepalīdzēdama. Ticis grūtākajam pāri, ārsts tuvāk pārstāstīja Kalnamaļa kļūmīgās nakts gaitas, nokļūšanu pie tilta ūdenī. Noraidījis ļaundarību, viņš īpaši uzsvēra, ka noticis tikai nelaimes gadījums, kur nevienu nevarot vainot. Kalnamaļu māte klausījās kā apmāta, kā apmulsusi, likās — maz saprazdama no dzirdētā, viņa ne brīdi neatstājās no nelaika vīra guļas vietas, to aprūpēdama, apsegdama. Saudzīgi un rūpīgi apkopts, skolotājs tika atstāts savā iemīlotajā darba vietā, lielajā klasē blakus katedrai un harmonijam, kur viņš varēja sarunāties ar saviem audzēkņiem, redzēt visus, kas gadu tecējumā bija gājuši šai telpai cauri, pēc tam paklīduši pa visiem vējiem, lai tad atkal atgrieztos no vecā skolotāja atvadīties.

Ciems modās, ļaudis piecēlušies rīkojās virtuvēs un pagalmos. Zvaniķis Cielavs, soļodams mājup, apstājās pie galdnieka Vijupa sētas, ieraudzījis pašu Vijupu apkopjam savu nama priekšu.

“Skolmeistars Kalnamalis ir aizgājis,” viņš teica skumīgs, pieliekdamiem un uzlikdams roku uz paziņas pleca.

“Miris!” iesaucās Vijups. “Tad... ar trieku?”

“Nē,” zvaniķis brīdi paklusēja, viņam bija grūti stāstīt, ko rīta agrumā piedzīvojis, “noslicis... lejā — pie tilta.”

Viņš paracā ar roku uz Gaujas pusi.

Vijups atspiedās uz lāpstas un nolieca galvu. “Ko nu iesāks sieva un puikas?” viņš iesaucās paskajā balsī, kā mēģinādams aizdzīt žēlumu, kas dzina asaras acīs.

“Lielajiem būs jāizstājas no pilsētas skolas. Un mazie, kas arī gaida savu kārtu, nekur vairs nevarēs tikt.”

“Vai nu tāpēc jāatstāj skola,” Vijups pretojās, “draudze palīdzēs. Vai tad Kalnamalis diezgan nespējēja ērģeles, nevadīja kori, pat bērņus kristīja un izvadīja vecos, ja vajadzēja?”

“Tā ir,” Cielavs atsaucās. “Bet nu iešu, šorīt esmu ilgi ārā.”

Viņš sāka soļot kalnā, reizēm vēl piestākad pēc atbraukšanas jaunie uz brīdi izgāja pat ārsts izstāstīja paziņam šā rīta notikumu, uz skolas nama pusi, vēlēdamās palīdzēt, dalīties Kalnamaļu mātes bēdās. Skolotājs tika apkopts, nomazgāts, ietērpts svētdienas drānās. Galdnieks Vijups, pametis mājas darbus, arī aizgāja uz sēru namu noņemt mēru mūža mājai. Tā pulkstenis vēl nebija nositis astoto stundu,

kad skolas namā jau iestājās svinīgs, dziļa miera apņemts klusums.

Kalnamaļu māte iegāja dzīvojamā istabā, kur vēl gulēja viņas četri dēli. Gaŗo augumu ērti izstiepis, arī miegā nopietns, uz divāna gulēja pirmdzimtais Roberts, blakus, uz salmu maisa uz grīdas sārtais, veselīgais Hermanis. Jaunākie brāļi Verners un Haralds gulēja vienā gultā. Verners, vienmēr priecīgs uz jokiem arī miegā smaidīja, un Haralds, pastarītis, bija pieklāvies savam vecākajam brālim ar īsti sirsniņu palāvību. Haralds slimoja visu pavasari, taču pēdēja laikā uzlabojās, tikai vienmēr kaudējās savas pārskeltās virslūpas, ar kādu tas bija piedzimis, un tādēļ maz spēlējās ar citiem ciema zēniem. Te nu viņi bija, viņas bērni, visi dēli, kas viņai šai dzīve vēl bija atlicis. Bezrūpīgi tie gulēja un nekā nezināja par šī rīta nelaimi. Tas, kas gādāja par viņu labklājību, uzjautrināja visus un vienmēr mudināja raudzīties dzīvē bez bēdu, nu arī gulēja tepat, aiz pāris sienām, kluss, mierīgs un skatījās sevī, Lieldienu sauli nesagaidījis. “Es gribu redzēt savus dēlus izskolotus,” vēl vakar viņš bija teicis, kad pēc atbraukšanas jaunie uz brīdi izgāja dārzā un viņi, divi vien palikuši, pārrunāja skolas lietas. To viņam nebija lemts sagaidīt, bet tas bija vēlējums, ko nelaikis pateica, tikpat kā savu pēdējo gribu, un, stāvēdama pie savu dēlu gultām, viņa solījās to cieši un neatlaidīgi piepildīt. Bēdu mācta, viņa nevarēja skaidri pārredzēt, kā tas būs iespējams, tomēr viņa zināja, ka tas jāvar lai tas maksātu ko maksādams, kaut vai visu viņas atlikušā mūža cīņņu un darbu. Tas bija jāvar.

Dēli gulēja. Smagu sirdi Kalnamaļu māte atstāja istabu. Drīz viņi viens pēc otra modīsies un uzzinās bargo īstenību. Nekā to nevarēja mīkstināt, tā tas bija nolemts, — jau agrā jaunībā viņiem nācās raudzīties tai acīs, ar to samierināties, tikt tai pāri. Par vecākajiem dēliem viņa bažījās mazāk, tāpat par Verneru, tikai par Haraldu domājot, viņai sirds saņņudzās — viņš bija tēvam pieķēries bērna mīlestībā, — būs jāsaņem visi spēki, lai kaut ko izdomātu, atrastu derīgus vārdus mazā mierinājumam.

Uz ceļa atkal iegrabējās rati. Kalnamaļu māte paskatījās caur logs un ieraudzīja riteņus pagalma stūri. Cilvēks pats laikam darbojās ap zirgu. Kas varēja braukt uz skolu tik agri? Kāds klauvēja, bet, nenogaidījis atbildes, jau vēra durvis un nāca iekšā. Kalnamaļu mātei likās, ka pus nastas novelas no pleciem — ienācējs bija viņas brālis, Gulbenes miesta veikalnīeks Vīndedzis.

"Labi, ka atbrauci. Pēteris —" viņa pacēla uz brāli asaru pilnas acis. Ienācējs saudzīgi apņēma viņas plecus.

"Domāju — krustdēli mājās, atbraukšu parunāties... Dzirdēju, zinu jau visu." Vīndedzis paklusēja. "Saņemies tagad, par visiem kopā tiksim tam vieglāk pāri."

'Ko par to... Aizgājušo neatsauksi. Nu jādomā par tiem, kam mūžs vēl priekšā. Bērni..."

"Neraizējies, mās," Vīndedzis pabīdīja sāņus piedāvāto krēslu. "Varētu redzēt viņu?"

Kalnamaļu māte noslaucīja acis un nesteigdamās gāja uz klases pusi. Vīndedzis noliektu galvu sekoja.

Teodors Tomsons

M Ē N E S N Ī C Ā

Ir mirklis netverams šīm stundām pāri lijis.
Visapkārt klusums vien ap torņiem tinas miegs,
Bet krūšu apaļums tavš mēnešaiņi liegs
Nu sapņu gūstā tur mūs mirkļa saitēm vijis.

Pret dzīru skaļumu, kas spēji ainu mijis,
Vēl tumsas spārni plīv kā nodevības ziegs.
Tik tvirto augumu — tas zaigojošs ka sniegs,
Šai mulsā brīdī rēgs kāds šurpu atmaldījis.

Un dobajā klusumā i laiks šķiet briedā plīst. —
Plēš nakti pušu kāds un katedrāle zvana,
Un jauna dzīvība kā straume dzīslās list.

Pār mēļo mantilju vien visas zvaigznes blāv.
Jauns mēness sidrabā kad Dieva dārzā stāv,
Plaukst tavās acīs nakts un debess klusēšana.

A P S K A T S

AIZGĀJUŠĀS KULTŪRAS DIENAS

1951. g.

Pirmās latviešu kultūras dienas Austrālijā notika 1951. g. Ziemas svētku laikā. Rīkotāji toreiz nedomāja, ka pasākums izvērtīsies par tradicionelām kultūras parādām ikgadus kādā no lielākiem latviešu centriem Austrālijā. Īsais sagatavošanās laiks (nepilni 3 mēneši), tradīciju un piedzīvojumu trūkums rīkotājiem sagādāja daudz rūpju un ne visur ritēja iepriekš paredzētos rāmjos. Taču sākums bija, un tā turpinājumā šogad notiek jau 5. kultūras dienas. Koncertā konservatorijas zālē piedalījās E. Ārone (soprāns), E. Maršaus (tenors), K. Liedags (baritons), E. Freimanis (klavieres), vīru dublčkvartets Imanta dir. J. Puisēna vadībā un apvienotie Austrālijas Latviešu Labdarības Biedrības (tag. SLB) un Skaiviles nometnes kori dir. Ž. Smiltnieka vadībā.

Rakstnieku dienā prof. P. Jurevičs referēja par latviešiem svešas kultūras vidē, bet H. Kaupmanis par K. Ābeli, M. Eglīti un T. Tomsonu (pašiem autoriem piedaloties). Rakstnieku diena ievilkās gauži gara — 6 stundas!

Īsā laika trūkuma dēļ teātris vairs nevarēja iestudēt piemērotu latviešu autora lugu un tādēļ izvēlējās sagatavošanā esošo angļu rakstnieka Prīstlija lugu Cilvēki uz jūras. Režiju vadīja V. Štāls. Dekorātors J. Dukurs. Lugā piedalījās L. Gailīte, H. Dukure, L. Zemgale, B. Strautiņa, M. Siliņš, P. Elsiņš, V. Štāls, V. Ducmanis, A. Knope, K. Gulbergs, U. Siliņš un J. Zemītis.

A.L.I. kultūras dienu rīcības komitejā darbojās: K. Nīcis, F. Brūvels, P. Laiviņš, A. Siļķens, J. Andersons, V. Motmillers, M. Siliņš, A. Zariņš un Sp. Klauverts.

1952. g.

Latviešu 2. kultūras dienas notika Melburnā. Tās jau bija plašāka vērīena un labāk sagatavotas nekā Sidnejā. Arī programma daudz vispusīgāka un līdzās oficiālajiem K.D. sarīkojumiem notika vesela rinda organizāciju sanāksmju un plašas sporta sacensības, ka arī speciālas sanāksmes jauniešiem.

Rīcības komitejas priekšsēdis bij G. Brēmanis. Kopkoru koncertā piedalījās Alburijas, Adelaides, Melburnas un Sidnejas kori dirigentu M. Krišjānes-Vigneres, Ž. Smiltnieka, E. Maršaua un K. Svennes vadībā.

Solistu koncertā piedalījās M. Stūre (klavieres), V. Liepiņa-Zaķe (soprāns), M. Langenfelde (mecosoprāns), E. Maršaus (tenors), H.

Bergers (baritons), R. Miķelsons (vijole).

Gleznu izstādē piedalījas 19 latviešu gleznotāji. Turpat notika arī daiļamatniecības izstāde.

Melburnas apvienotais latviešu teātris režisoru L. Kalniņas un S. Plakana vadībā uzveda Annas Brīgaderes pasaku lugu Princese Gundaga un Karālis Brusubārda.

Rakstnieku dienā prof. P. Jurevičs un M. Tamuža lasīja referātus un aktieri lasīja J. Sarmas, M. Kalnietes, J. Širmaņa, J. Klīdzēja un V. Ešota darbus.

Baleta vakaru deva Aina Rīga, Pauls un Arvīds Fībigi.

1953. g.

Rūpīgi sagatavotas bij Adelaidē rīkotās kultūras dienas. Teicama organizācija, ka arī programmas izkārtojums.

Apvienoto koru koncertā piedalījās Adelaides, Melburnas un Sidnejas kori dirigentu M. Krišjānes-Vīgneres, K. Svennes, A. Kanta un K. Nunava vadībā.

Solistu koncertā piedalījās M. Stūre (klavieres), M. Polikēviča (soprāns) un E. Petrēvics (baritons).

Lietišķās mākslas skatē piedalījās 40 daiļamatnieki, bet tēlotājas mākslas skatē 20 autori.

Tautisko deju sacensībās piedalījās Adelaides, Melburnas un Sidnejas tautisko deju ansambli.

Rakstnieku dienā referēja prof. P. Jurevičs un L. Kukure (par 15 latviešu rakstniekiem Austrālijā).

K.D. laikā notika daudzu organizāciju sanāksmes un teicami izkārtotās sporta sacensības, kurās piedalījās Adelaides, Melburnas, Sidnejas, Balaratas sportisti.

Trešo kultūras dienu rīcības komitejas priekšsēdis bij V. Dulmanis.

1954. g.

Ceturtās kultūras dienas notika karstajā Kvīnslāndes metropolē Brisbānē. Tās apmēru ziņā bij krietni mazākas par iepriekš pieredzētajām, bet labi organizētas un diezgan plašu programmu.

Solistu koncertā piedalījās R. Ēriņa (soprāns), O. Mālkalne (klavieres), Dz. Ēķe (soprāns), E. Maršaus (tenors) un M. Sprivulis (klavieres).

Kopkoru koncertā piedalījās Melburnas, Sidnejas un Brisbānes kori dirigentu Ē. Ozoliņa un V. Rullļa vadībā, ka arī Sidnejas vīru dubultkvartets Imanta dir. J. Puisēna vadībā.

Rakstnieku rītā H. Kaupmanis lasīja par

trimdas literatūru. Aktieri lasīja vairāku autoru darbus (J. Sarma, A. Iksens, V. Ešots, T. Tomsons).

Teātra izrādē viesojās melburnieši — Austrālijas latviešu teātris režisores L. Kalniņas vadībā uzvedot M. Zīverta komēdiju Minhauzena precības.

Vēl notika tautas deju un baleta vakars, jaunatnes rīts, gleznu daiļamatniecības, grāmatu un jaunatnes darbu skate.

Rīcības komitejas priekšsēdis J. Kūkums ar paļīgiem A. Bielu, Dž. Krūmiņu un V. Gertneru.

ASV KULTŪRAS FONDA LAUREĀTI

Amerikas latviešu apvienības kultūras fonds ikgadus piešķir balvas par izcilākajiem sniegumiem mākslās un zinātnēs. ALA darba lauks neaprobežojas tikai Amerikas Savienoto Valstu apjomā, balvas piešķir latviešu māksliniekiem uz zinātniekiem neatkarīgi no viņu dzīves vietas. Arī no šī gada laureātiem divi dzīvo Zviedrijā, viens Kanadā un tikai 3 Amerikas Savienotās Valstīs.

Austrālijas latviešu 5. kultūras dienu rīcības komiteja pretēji iepriekšējo gadu parasto rakstnieku dienu vietā izvēlējās laureātu vakaru.

Anna Dārziņa (Ozoliņa), gleznotāja. Dz. 15.8.1911. g. Rīgā. Precējusies ar komp. Volfgangu Dārziņu. 1937. g. beigusi Latvijas Mākslas Akadēmijas prof. G. Eliasa darbnīcu. Piederādama V. Tones iespaيدا jomai, gleznojusi

ģīmetnes un latviskus sižetus, daudz strādājuši kā pasteliste. Piedalījusies izstādēs Latvijā un Vācijā. Bij Mūksalas mākslinieku b-bas locekle. 1944. g. emigrē uz Vāciju, bet 1950. g. izceļo tālāk uz ASV. Kultūras fonda prēmiju saņēmusi par Kluso dabu.

Velta Rūķe-Draviņa, valodniece. Dz. 25.1.1917. g.

1939. g. beidz Latvijas universitātes filoloģijas fakultāti. Vēlāk darbojas kā prof. Endzelīna asistente un fonētikas lektore. Līdztekus latviešu valodas krātuves darbiniece, 1940-41. g. arī tās pārzine. 1941-44. g. pārzināja dialektoloģijas nozari un sāka kārtot latviešu valodas atlantu. 1945. g. ieradās no Kurzemes Zviedrijā. Kopš 1948. g. V.R.-D. ir Lundas universitātes mācības spēks, lasīdama lekcijas baltu valodās. Trimdā publicējusi 3 grāmatas valodniecības jautājumos. Publicējusi daudz rakstu periodiķā. Kultūras fonda prēmiju saņēmusi par pētījumiem latviešu valodā.

Anšlavs Eglītis rakstnieks un gleznotājs, dz. 14.10.1906. g. Rīgā. Rakstnieka Vikt. Eglīša dēls. Beidzis Rīgas pils. 2. gimnaziju un Latv. Mākslas Akadēmiju. Vēlāk zīmēšanas skolotājs Rīgā. 1944. g. izceļo uz Vāciju. A.E. intereses dalās rakstniecībai un glezniecībai. Mūksalas mākslinieku b-bas biedrs. Kopš 1950. g. dzīvo ASV. Piedalījies šīs grupas un K.F. izstādēs. Darbi Valsts mākslas un Tukuma muzejos. Kā rakstnieks A.E. parādas 1932.-36. g. mēnešrakstā Daugava. Darbi — romāni: Līgavu mednieki, Homo Novus; Laimīgie; Adžurdžonga, Cilvēks no mēness; stāstu un noveļu krājumi — Maestro, Nestundas, Ģīmetne; Uguns pilsēta, Kazanovas mētelis, Teoduls Supersakso, Čingishana gals, švābu kapričo, Neierastā Amerika; dzejoļu krājumi — Vientulis un dzīrotājs, Mijkrēslī (kopā ar Andr. Johansonu). Drāmas — Kosma simfonija, Pa purna tiesu, Kazanovas mētelis, Galma gleznotājs, Sandra, Labāki cilvēki. Rakstījis apceres par glezniecību un literatūru.

Kultūras fonda prēmiju saņēmis par romānu Cilvēks no mēness.

Jānis Kuga, gleznotājs, dz. 12.12.1878. g. Ikšķiles pag. Beidzis Stiglica mākslas skolu Pēterpilī. Papildinājies Parīzē. Latvijas Mākslas Akadēmijas prof. un dekoratīvās klases vad. 1919-44. g. Beigās arī LMA rektors. Līdztekus darbojies par Nacionālā Teātra un Nacionālās Operas dekoratoru. 1944. g. trimdā Vācijā, kur vadīja Eslingenas latv. mākslas skolu. Ta-

gad dzīvo ASV.

J.K. ir latviešu teātra dekorācijas mākslas pamatlicējs. Darbību uzsācis 1904. g. Atzīmējamās dekorācijas Raiņa Ugunij un naktij, Indulim un Ārijai (1911. g.). Vēlāk operā — dekorācijas Faustam, Tanheizeram, Baņutai utt. Līdztekus darbojies stāvju glezniecībā ar ainavām, liela formāta ģīmetnēm, altara gleznām. Piedalījies izstādēs Helsinkos, Oslo, Briselē, Stokholmā. Darbi Latvijas muzejos, Briselē un Parīzē. Kultūras fonda prēmiju saņēmis par latvisko dekorāciju metu sēriju.

Tāļivaldis Ķeniņš, komponists. Rakstnieka Ata Ķeniņa dēls. Dzimis 13.4.1919. g. Liepājā. Beidzis studijas Francijā. 1940.-44. g. mācījies Latvijas konservatorijā kompozīcijas klasē pie prof. Ā. Abeles un J. Vītola. Pēc Vācijas trimdas 1945. g. devās un Franciju, kur 1950. g. beidza Parīzes nacionālās konservatorijas kompozīcijas klasi kā laureāts pie prof. Tony-Aubin. Studēja arī pie franču novatora Olivier-Messiaen. 1950. g. saņēma UNESCO prēmiju un 1951. g. Londonas latviešu dziesmu dienās prof. J. Vītola vārdā nosaukto 1. prēmiju. Vairāki Ķ. darbi atskaņoti Parīzē u.c. lielākos Eiropas centros radiofonā un koncertos. 1951. g. izceļoja uz Kanādu. Darbi: klavieru koncerts, stīgu kvartets, sonāta čellam un klavierēm, septets, balets Melnais Bills, simfonisks duets klavierēm ar orķestri, kantātes Latv. lūgšana nedienās un Kurzemes kareivim, koņa un solo dziesmas. Kultūras fonda prēmiju saņēmis par Sonāti vijolei un klavierēm un koncertējošu svītu čellam.

Jānis Mediņš, komponists un diriģents. Dzimis 9.10.1890. g. Rīgā. Mācījies Rīgas mūzikas institūtā un Pēterburgas konservatorijā. 1914. g. latviešu operas diriģents. Kara laikā Tāļajos Austrumos un ar Troickas pulku atgriezās Latvijā. Par diriģentu darbojās Nacionālā operā (1920.-28.) un radiofonā (1928.-44). Latvijas konservatorijas mācības spēks. 1944. g. emigrē uz Vāciju. 1949. g. izceļo uz Zviedriju, kur strādā kā arhīvu darbinieks.

Darbi: operas — Uguns un nakts; Dievi un cilvēki Sprīdītis; Luteklīte; baleti — Milas uzvara un Tērauda spārni; simfonija; 3 svītas, 2 simfoniski tēlojumi, kantātes, koncerti klavierēm, vijolei, čellam, stīgu kvartets, klavieru trio un kvartets, 2 sonātas čellam, sonāta klavierēm un vijolei un apm 200 solo dziesmu un miniatūru. Kultūras fonda prēmiju saņēmis par Rapsodiju divi klavierēm.

MŪSU AUTORI

GLEZNOTĀJI

Oskars Norītis (1909.-1942.), gleznotājs — grafiķis. Dzimis Rīgā. Mācījies Latvijas Mākslas Akadēmijā (1926.-1930.). Pēc tam Valdemāra Tones privātā studijā. Mūksalas mākslinieku biedrības biedrs. Kopš 1933. g. piedalījies visās mūksalīšu un Kultūras Fonda izstādēs. Piedalījies izstādēs ārzemēs — Parīzē, Kaunā, Minchenē, Tallinā. Darbi Malmes, Tallinas, Kaunas, Rīgas, kā arī provinces muzejos un privātās kolekcijās.

Mākslinieka 10 gadu pēcnāves piemīņas izstādes 1952. g. rīkoja Londonā, Stokholmā un Sidnejā. Apgāds Zelta Ābele 1952. g. izdeva Oskaram Norītim veltītu grāmatu **NORĪTIS**. Grāmatā ap 50 krāsainu un vienkrāsainu gleznu un grafiku reprodukcijas. Mākslinieka attēli darbā un privātā dzīvē. Laika biedru gleznotāju, rakstnieku un piederīgo raksti par mākslinieka darbiem un personību.

Richards Zarrinš (1869.-1939.), grafiķis. Dzimis Viļķēnu pag. 1895. g. beidza Stiglica mākslas skolu Pēterburgā, pēc tam kā stipendiants Berīnē, Vīnē, Parīzē. Kopš 1898. g. Krievijas valsts papīra spiestuvē, kur uzstrādājās līdz mākslas nod. vadītājam. Atgriezies dzimtenē no 1919.-36. g. bij valstspapīru spiestuves pārvaldnieks. Līdztekus LMA grafikas meistardarbnicas vadītājs. Kopš 1891. g. (Austumā) ilustrējis grāmatas, publicējis ofortu ciklu *Ko Latvijas meži šalc*, zīmējis karikatūras un metus naudas zīmēm un vērtspapīriem. Jau

cara laikā pētīja latv. ornamentu un tautas mākslas formas. Latvijas laikā (1924.-31.) izdeva *Latvju Rakstu 56 burtņicas*, kas nozīmes ziņā atbilst Kr. Barona *Latvju Dainām*. Labi pārvaldīdams klasiskās gravūras un asējuma tehniku, visumā strādāja konvencionālā realisma garā, tematiski vācu romantiķu ietekmē. Darbi Latvijas muzejos; bij *Sadarba* biedrs, piedalījies grupas un Kultūras fonda izstādēs.

Arī Sidnejas latv. teātra literāros vakaros notikušas 2 viņa darbu skates.

Margareta Stīpniece-Klēbacha, gleznotāja. Dzimusi Saldū. 1936. g. beidza Latvijas Mākslas akadēmiju (prof. G. Eliasa darbnicu). 1944 g. emigrē uz Vāciju. 1950. g. izceļoja uz Austrāliju. Tagad dzīvo Adelaidē. Rīkojusi savu darbu skates Adelaidē, Melburnā un Pertā.

Ludmilla Meilerte, gleznotāja. Dzimusi Baldonē. Beigusi Latvijas Mākslas akadēmiju-prof. Purviša dabas skatu klasi ar diplomdarbu "Rīga". Piedalījies visās Kultūras Fonda rīkotās gleznu izstādēs Latvijā. Patstāvīgas izstādes Vācijā un Austrālijā. Darbi Viktorijas un Tasmanijas pavalstu mākslas muzejos, Pertas universitātes gleznu krātuvē, Bendigo galerijā (I. godalga gleznu sacensībā), Dunlopa gleznu krātuvē (5. godalga), privātās galerijās Austrālijā un aizjūras zemēs. Studiju nolūkā bijusi Francijā, Itālijā, Grieķijā, Turcijā, Bulgārijā, Rumānijā, Vācijā, Polijā, Igaunijā, Lietuvā, Zviedrijā.

KOMPONISTI

Emīls Dārziņš, komponists un mūzikas kritiķis. Dzimis 1875. g. Rīgā, miris trāģiskā nāvē 1911. g. Mācījies Pēterburgas konservatorijā (1898.-1901. g.). Pēc tam skolotājs un mūzikas kritiķis. Komponējis maz — orķestra darbs *Melancholiskais valsis*, 16 koŗa un 16 solo dziesmas. Romantiķis, kura darbos dominē mīlestība, liriska jūsma, nīcības domas.

Alfreds Feils, komponists (1902.-41.). Beidzis Latvijas konservatoriju. Aktīvi darbojās Daugavpils mūzikas dzīvē kā Tautas konservatorijas direktors, skolotājs un koru diriģents. Bolševikiem atkāpjoties 1941. g. apcietināts un nošauts. Kompozīcijas lielāko tiesu koŗa dziesmas.

Volfgang Dārziņš, komponists un pianists. Dz. 26.9.1906. g. Beidzis Latvijas konservatorijas kompozīcijas un klavieru klasi. Vēlāk mūzikas kritiķis Latvijā, Rītā, Tēvijā. 1944. g. emigrē uz Vāciju. Kopš 1950. g. ASV, kur strādā par ērgelnieku. Darbi: orķestrim — spāņu deju svīta, latvju deju svīta; 2 klavieru koncerti; kantāte Daugavas vilņi; vairākas ssonātas klavierēm (vienu godalgoja Ziemeļamerikas Kultūras Fonds).

Emīls Melngailis, komponists (1874.-1955.). Mācījies Drēzdenes un Pēterburgas konservatorijās. Vēlāk darbojies kā mūzikas kritiķis un skolotājs. Kādu laiku vadījis Folkloras krātuves mūzikas nodaļu, uzstājies radiofonā ar tautisko instrumentu ansambli Deviņi bālēliņi. Latvijas skaņražu kopas dibinātājs. 1926., 1931., 1933. g. vispārējo dziesmu svētku virsdiriģents. Palika Latvijā, kur arī mira.

Darbi: orķestrim — 2 simfoniski tēlojumi; klavieru miniatūras, balets Turaidas roze; pārskanojis Musorgska operu Boriss Godunovs.

Jānis Norvilis, komponists. Dzimis 25.1.1906. g. Praulienā. 1922.-30. g. mācījies Latvijas konservatorijā pie prof. J. Vītola, prof. A. Daugūļa, un diriģentiem E. Kupera un G. Šnefogta. Vēlāk dziedāšanas skolotājs un koru diriģents, ka arī Tautas teātra mūzikālais vadītājs. 1944. g. emigrē uz Vāciju, bet 1950. g. izceļoja uz Kanādu, kur darbojas par ērgelnieku. Darbi: orķestrim — Rudens dziesma, Lietus, ka arī skatuves un filmu mūzika. Dažas dziesmas pilnīgi pārgājušas tautā — Piebaldziete, Daugav' abas malas, Svēts mantojums, Balsis. Latvijā nodibināja pirmo kokļu orķestri.

Valdemārs Ozoliņš, komponists. Dz. 5.11.1896. g. Vestienā. Mācījies Pēterburgas un Maskavas konservatorijās. Beidzis Latvijas konservatoriju. Strādājis par skolotāju un diriģentu. 1944. g. emigrē uz Vāciju. Blombergas un Giftenes nometnēs vadīja korus. Darbi — ap 140 kora dziesmu. Rakstījis arī nepretenciozas solo dziesmas, instrumentālas miniatūras un 4 Dziesmu saujas skolām un jaunatnei.

Helmārs Pavasars, komponists. Dz. 1983. g. Lejasciemā. Beidzis Latvijas konservatorijas kompozīcijas, vijoles un diriģentu klasi. Bijis Cēsu mūzikas skolas direktors. 1940.-44. g. Latvijas Konservatorijas docents. Kopš 1944. g. ārk. prof. Baltijas universitātē Pinebergā. Darbi: orķestrim — Patētiskā uvertīra, svīta Mazi baleta skati, variācijas par tēmu Tev mūžam dzīvot Latvija; kamermūzikā 2 stīgu kvarteti; ap 50 kora un 15 solo dziesmu.

Jēkabs Graubiņš, komponists. Dz. 16.4.1886. g. Preiļu pag. 1923. g. beidza Latvijas konser-

vatoriju. Kopš 1929. g. pedagogs Tautas konservatorijā. 1938. g. docents, vēlāk prof., Latvijas konservatorijā, kur vadīja tautas mūzikas kursu. Palika Latvijā. Pēc dažām ziņām deportēts. Komponējis ap 100 kora un solo dziesmu un tautas dziesmu apstrādājumi korim. Pārējie darbi — kantātes, simfoniski tēlojumi, klavieru miniatūras.

Alberts Jērums, komponists. Dz. 1919. g. 1937.-42. g. mācījies Latvijas konservatorijā. 1944. g. emigrē uz Vāciju. Kopš 1947. g. Anglijā, kur vada latviešu mūzikas dzīvi. Jērums ir latviešu modernās mūzikas radikālākais pārstāvis.

Jānis Kalniņš, komponists un diriģents. Dz. 3.11.1904. g. Pērnavā. Komponista Alfreda Kalniņa dēls. Mūzikā izglitoties pie tēva un Latvijas konservatorijā. 1933.-44. g. Nacionālās operas diriģents. 1944. g. emigrē uz Vāciju. 1948. g. izceļo uz Kanādu, kur tagad darbojās par mūzikas prof. koledžā. Darbi: operas — Hamlets, Lolitas brīnumputns. 2 simfonijas, koncerts vijolei, stīgu kvartets, nonāta ērgelēm, virkne kora un solo dziesmu.

Jāzeps Vītols, komponists (1863.-1948.). Beidzis Pēterburgas konservatoriju (Rimska-Korsakova klasi). Pēc R.-K. nāves pārņēma kompozīcijas klases vadību. 1918. g. Nacionālās operas direktors. 1919. g. nodibina Latvijas konservatoriju un bijis tās rektors 1919-35. un 1937.-44. Uz Vāciju trimdā devās 1944. g. kur mira 1948. g. Vītols ir Tēvzemes balvas laureāts, saņēmis 4 Gļinkas prēmijas. Pēterburgas, Kaunas, Tallinas, Stokholmas un Latvijas konservatorijas goda biedrs. Pie prof. J. Vītola Pēterburgā mācījušies — Prokofjevs, Ā Abele, J. Zālītis u.c., bet Rīgā visu Latvijas laika komponistu saime.

Vītols ir pirmais Eiropas formāta latviešu komponists un lielākā mūzikas autoritāte Baltijas valstīs.

Darbi: orķestrim — simfonija, simfonisks tēlojums Līgo, Drāmatiska uvertīra, uvertīra Sprīdītis, svītas 7 latviešu tautas dziesmas, Dārgakmeņi, Karālis Brusubārda, stīgu kvartets; klavieru sonāta — Ej saulīte; 2 tautas dziesmu parafrāžu cikli, ap 50 miniatūru, 9 darbi kantātes formā, oratorija Jēzus Nāceretē, ap 150 kora dziesmu 100 solo dziesmu, 200 tautas dziesmas balsij un klavierēm.

Jānis Zālītis, komponists un mūzikas kritiķis (1884.-1943.). Beidzis Pēterburgas konservatorijas speciālās kompozīcijas kursu. 1919.-22. un 1926.-28. g. Nacionālās operas direktors. Kopš 1905. g. mūzikas kritiķis. Darbi: ap 40 kora un 60 solo dziesmas, ka arī dažas kompozīcijas klavierēm.

Daži vārdi par latviešu daiļamatniecību

Austrālijā.

Ar pirmo emigrantu kuģu ierašanos Austrālijā 1947.-48. gadā, jaunu apmešanos vietu šīs zemes krastos izvēlējās arī nedaudzi mūsu daiļamatnieki. Pirmajos gados daiļamatnieki, Vācijas nometņu ražēnā laikmeta ietekmē radīja daudz krāšņu darbu. Pierādījums tam bija gan nometnēs rīkotas daiļamata skates, gan lielā ceļojoša izstāde kuru 1951. g. rīkoja Emigrācijas ministrija. Laika gājumā ikdienu un cīņa par eksistenci atrāva daudzus no daiļamatniecības un viens otrs, kuru darbi bija daudzsoļoši Eiropā, pilnīgi to atmeta. Sveši apstākļi, tirgus iespēju trūkums apgrūtināja nopelnīt iztiku ar latviskā stila austu sedziņu, spilvenu kokā grieztu šķīvi, ādā izstrādātu maciņu vai etnogrāfiski pareizu kakla rotu. Pēc dažiem gadiem Austrālijas latviešu neatlaidības un čakluma rezultātā materiāli apstākļi uzlabojas un savas apkārtnes izdaiļošanai arvien vairāk ierādīja cienījamu vietu mūsu daiļamatnieku ražojumiem. Bez tam austrālieši, bez savas īpatnijas tautas mākslas sāka iecienīt mūsu etnogrāfiskus, savdabīgi interesantus un mākslinie-

ciski vērtīgus darbus. Pierādījums tam, jau pa prāvs skaits mūsu daiļamatnieku, kas šodien nopelna iztiku ar sava amata prasmi.

Mūsu daiļamatniecības pirmsākumi un to vērtību pierāda izrakumi senajos pilskalnos un latviešu daiļamatnieks, lai gan trimdas apstākļos pamatojoties uz seniem amatniecības tikumiem ar dāsnu roku palīdz padarīt daiļu mūsu apkārtni, neievērojot kā šodien valda "modes", jeb pārvertību laikmets. Pārmaiņas mēs sastopam gan apgērbā, rotās un citās mūsu apkārtnes izdaiļošanā nozarēs. Stils un veidi nāk un iet. Spiestā koka paplātes ar izkrāsotām bildītēm, vīna pudele salmu apmetnī pakārta pie viesistabas sienas, jeb lakotās koka krelles uz dāmas kakla bieži ir šisdienas cilvēka daiļuma izpausmes veids. Tirgus jaunumi dzen vienu otru un neatvairāmi cenšas nokaut cilvēka daiļuma izjūtu. Latviešu tautas māksla, sakņodamies vecajās tradīcijās, vēl vienmēr dzīva mūsu daiļamatnieku darbos.

Eduards Polikevičs.

Īsa informācija par kultūras dienās dalību ņemošām organizācijām

Austrālijas latviešu 5. kultūras dienās lielu darbu uzņēmies Sidnejas latviešu teātris, kam uzticēti 2 sarīkojumi — K.D. atklāšanas vakars un teātra izrāde. Teātris 6. janvārī atska-

Lita Zemgale un Kārlis Gulbergs M. Zīverta lugā CENZURA.

tisies uz 5 gadu darbības atceri, 1951. g. tas savu darbību atklāja ar M. Zīverta drāmu Tīrelpurvs. Savā darbības laikā uzvedis 18 lugas (no tām 3 viencēlienus). Origināldrāma: M. Zīverta — Tīrelpurvs, Tvans, Zaļā krūze, Cenzūra, Čūska R. Blaumaņa — No saldenās pudeles, Pazudušais dēls, Skroderdienas Silmačos; Ed. Vulfa — Sensācija; Ansl. Eglīša — Sandra; E. Skujenieka — Robinsons. Tulkojumi — J.B. Prīstlija Cilvēki uz jūras; E. Vildes — Laimes pūķis; H. Bergmaņa — Nobeļu prēmija; N. Kauarda Lietaina diena; G.B. Šova — Augusts dara savu tiesu; A. Čecheva — Bildinājums un kāda vācu autora bērnu luga Sarkangalvīte.

Kā iestudētāji darbojušies — V. Štāls, P. Elsiņš, L. Gailīte, L. Zemgale, M. Siliņš, K. Gulbergs un I. Sveilis. Teātra vadēdes priekšsēži 5 gadu laikā bijuši — K. Nīcis, M. Siliņš, I. Sveilis, bet administrātori — J. Andersons, A. Silķens un R. Brants.

Teātris viesojies arī Kanberā, Nūkastlē un Volongongā.

Vecāka par teātri ir SLT literārā sekcija, kas savas gaitas uzsāka kā ALLB literārā sek-

Skats no B. Šova komēdijas *Augusts dara savu tiesu*. No kreisās: Indulis Nīcis, Lija Gailīte un Arvīds Knope.

cija. 1950. g. aprīlī. Lit. sekcija bij sākums arī teātrim, jo sākuma aktieru saimē pirmie bij tie, kas aktīvi literāros vakaros ņēma dalību. Arī pirmie materiālie līdzekļi nāca no lit. sekcijas kases. Līdz šim notikuši 60 literārie vakari, no tiem 39 veltīti latviešu autoriem, 10 svešautiešiem, 1 gleznotājam, 1 komponistam

un 8 dažādu problēmu vai notikumu atcerei. Piedalījušies 23 referenti (no tiem H. Kaupmanis viens pats nolasījis 18 referātus), 52 aktieri un deklamētāji, 17 solisti un 26 gleznu un foto skates. Literārās sekcijas vadībā darbojas — A. Silķens, H. Kaupmanis, R. Brants, E. Polikēvičs, A. Knope, J. Dukurs un Sp. Klauverts.

ELT literārās sekcijas darbinieki — Arvīds Knope, Viliberts Štāls (tagad Melburnā), Spodris Klauverts un Alfreds Silķens.

Sidnejas latviešu jaunatnes kopa dibināta 1952. g. 1. maijā. Dibinātāji A. Čakārnis un J. Ronis. Pašreizējā valdē darbojas J. Samulis, J. Svilāns, I. Ronis, U. Misiņš un I. Šeibelis. Sekmīgi darbojusies kopas tautisko deju grupa Jautrais pāris viesojoties Adelaidē, Kanberā, Brisbanē un neskaitāmos latviešu un austrāliešu sarīkojumos Sidnejā. Rīkoti referātu vakari, jauniešu sanāksmes un ekskursijas. Kopa savu 3 gadu pastāvēšanu atzīmēja ar Annas Brigaderes pasaku lugas Maija un Paija izrādi, kas pulcināja pāri par 700 apmeklētājiem. SLJK aktīvi piedalās kultūras dienās rīkodama tautisko deju un dziesmu pēcpusdienu.

Sidnejas latviešu jaunatnes audzināšanas padome dibināta 1952. g. 7. martā. Dibinātāji — A. Gūtmane, M. Liepiņa, E. Siliņa, P. Laiviņš, M. Landsbergs, J. Liepiņš, M. Siliņš un P. Užāns. Padome atvērusi sestdienu skolas Benkstaunā un Stratfildā, ka arī sadarbojas ar Sidnejas latviešu ev.-lut. draudzes un latviešu katoļu draudzes sestdienu skolām. Padome izdod sestdienu skolu mācību palīgvielai periodisku izdevumu Centīšos. Rīko bērnu pēcpusdienas un bērnu svētkus, ka arī rakstu darbu sacensības visa kontinenta apmēros. Padomes tagadēja vadība: E. Siliņa, P. Laiviņš, J. Samulis, J. Tilibs un P. Upenieks. Padome kultūras dienās rīko bērnu dienu.

Austrālijas latviešu 5. kultūras dienu kori un deju grupas Sidnejā.

Adelaides latviešu biedrības jaukts
koris —

Diriģents: Kaspars Svenne.

Soprani: M. Biezaite; A. Dulmane; L. Gruzna; L. Laukirbe; A. Skāba; S. Vagale; A. Zālmane; L. Druvkalne.

Alti: I. Dzilna; L. Kukure; S. Oliņa; Z. Ose; H. Strauta.

Tenori: A. Biezaitis; J. Dinsbergs; V. Graudihš; A. Kļaviņš; L. Kļaviņš; O. Krūmiņš; B. Krūmņš.

Basi: E. Biezaitis; E. Freimanis; J. Kerpe; B. Osītis; A. Puķītis; M. Šēls, M. Tidriķis.

Brisbanes latviešu biedrības jaukts
koris —

Diriģents: Ēriks Ozoliņš.

Soprāni: Valda Avotiņa, Austra Bēce, Emīlija Cekule, Vanda Grīnberga, Lilija Kūla, Jūlija Muižniece, Antanija Vīksne, Vija Vīksne, Elvīra Zīverte, Estere Zosare.

Alti: Marta Dienvidniece, Antonija Eizenberga, Jete Krauja, Mila Laktiņa, Bronislava

Liepniece, Alma Lindemane, Frančeska Zvirbuļe.

Tenori: Edgars Rozentāls, Roberts Spēlītis, Jānis Zosārs.

Basi: Haralds Kauliņš, Haralds Māliņš, Ansis Zīverts, Staņislavs Znotiņš, Jānis Žagata.

Kanberas latviešu dubultkvartets

Diriģents: Pranas Darius.

Ērika Lauce, Vallija Vilka, Rita Alpa, Skaidrīte Larko, Andris Ruņģis.
Skrivere, Kārlis Laucis, Jānis Bembers, Viktors

Melburnas latviešu biedrības koris

Dirigēnte: Meta Krišjāne-Vignere.

Soprāni: Elza Ādlere; Lidija Dunsdorfa; Eivīra Eglāja; Elga Eglīte; Biruta Hammere; Ināra Jucēna; Anita Lapa-Rūmane; Ludmilla Meilerte; Leontīne Metuzale; Gerda Piebalga; Elizabete Rītes; Margarieta Zeidaka.

Alti: Tija Cauka; Irma Migle, Maija Migle; Natalija Neiburga; Ārija Piksone; Benita Benita Strauberga; Ilga Upīte.

Tenori: Kārlis Blūmbergs; Voldemārs Kriķis; Jānis Laduzāns; Jānis Māršaus; Jānis Neiburgs; Leonīds Rīters; Jānis Straubergs, Ozols.

Bāsi: Laimonis Auziņš, Alfs Bērtiņš, Harijs Draviņš; Ralpa Eglājs; Volfgangs Gross; Viktors Kalmans; Teodors Krišjānis; Aivars Meisters; Ringolds Vinters.

Melburnas ev.-lut. latviešu draudzes jauniešu koris

Dirigēnts: Viktors Bendrups.

Soprāni: Baiba Ādlere, Skaidrīte Borkovska, Imanta Bante, Biruta Cīve, Hedviga Drobaševska, Dagnija Egerte, Atika Frīdenberga, Daina Grosberga, Rasma Grosberga, Ināra Kazīņa, Māra Kazīņa, Valda Kazīņa, Maija Švarce, Baiba Tomsone.

Alti: Baiba Birkhane, Aija Cauka, Dzintara Grīnfelde, Ieva Lāne, Silvija Pliesmane,

Nora Ruģele, Zeltīte Širante, Vija Širante, Ilga Slociņa, Ilga Upīte.

Tenori: Edgars Aļeksējevs, Viktors Aļeksējevs, Juris Rumbēns, Jānis Straubergs.

Bāsi: Ilmārs Aļeksējevs, Gunārs Drulle, Pēteris Krūmiņš, Māris Kučers, Indulis Piksons, Andrējs Zeidaks.

S.L.B. jaukts koris.

Dirigēnts: Voldemārs Rullis.

Soprāni: Aina Abols, Marija Abols, Maija Abolīņa, Vera Grīnvalds, Lūcija Gudže, Gaida Jaunbērziņa, Hedviga Jansons, Ingrīda Kauķe, Helga Ķepītis, Velta Krūmiņa, Leontīne Matisons, Velta Liepiņa, Elza Siliņa, Astrīda Šics, Inta Upīte, Vilma Zirņīte.

Alti: Zaiga Abols, Lizete Bobets, Milda Dekis, Lilīta Saldums, Olga Šedrinš, Judīte Zalfelds.

Tenori: Elmārs Bērziņš, R. Bernhards, Alberts Ciniš, Miķelis Ģenģeris, Arnolds Luboys, Haralds Papulis, Mario Purmalis, Juris Siliš, Edgars Sviķis, Visvalds Šics, Henrihs Šturms.

Bāsi: Raimonds Aigars, Arnolds Bēka, Jānis Flūģins, Žanis Hegmanis, Kārlis Liepiņš, Uldis Lingabērziņš, Kārlis Rīmanis, Imants Līcis, Mārtiņš Siliņš, Eigīts Timermanis, Voldemārs Trofimovs.

EIŽENS FREIMANIS

L. Mus. (Performer)

Klavieru spēle un teorija

Croydonā

61-a Lang St.

Bankstownā

85 Market St.

Jauni audzēkņi var pieteikties sestdien un

svētdien priekšpusdienās

Brisbanes tautisko deju grupa

SENATNE.

Austra Bēce, Gunta Frismane, Liene Gai-
suma, Inta Krumiņa, Mara Krūmiņa, Zigfrida
Lindemane, Mara Lice, Viksna, Eglis Dombrovs-
kis, Imants Krauja, Talivaldis Lundbergs, Ai-
ris Stenders, Janis Veidis, Miķelis Veidis.

Kopas vadītāja: G. Stendere.

Kanberas tautisko deju grupa

SPRIGULITIS.

Dace Brasla, Aina Karkliņš, Astrida Laz-
dovskis, Vita Rungis, Livenija Remesis, Irta
Skuja, Biruta Udriņš, Irena Verners, Tālis Bur-
kevics, Egons Eversons, Jānis Bumbers, Ar-
turs Karkliņš, Andris Rungis, Harija Rikmanis,
Viktors Rikmanis, Juris Skuja, Imants Skri-
veris.

Kopas vadītāja: Sk. Skrivere.

Melburnas tautisko deju grupa

DAUGAVA.

Ilga Endelmane, Arija Fogeļe, Helga Grau-
diņa, Ausma Kapteine, Asja Mirovica, Aija
Rumane, Vaira Ulms, Elga Vimba, Romanis
Baumanis, Edvins Birzenieks, Arvids Graudiņš,
Aivars Lode, Valters Nolle, Jānis Ozoliņš, Ju-
ris Rumbens, Ilmars Salna, Zigurds Stils.

Kopas vadītāji: Helga Graudiņa un Jānis Ozo-
liņš.

Sidnejas Latviešu Jaunatnes Kopas

tautisko deju grupa

JAUTRAIS PĀRIS.

Zaiga Abola, Ileana Arnoldija, Maija Abol-
tiņa, Ina Baltars, Biruta Gadlevskis, Ingrida
Kauķis, Ruta Osīņš, Inara Osīņš, Mara Ruicens,
Valda Tērs, V. Līcis, B. Nīcers.

Arturs Agackis, Elmars Bērziņš, Juris Freijs,
Uldis Lingeberziņš, Janis Lukins, Uldis Mišiņš,
Haralds Papuīšis, Janis Svilans, Peteris Svilans,
Ivars Seibelis.

Kopas vadītājs: Jānis Ronis.

VADOŠAIS LATVIEŠU ZELTKAĻA UZŅĒMUS UN DAIĻAMATNIECĪBAS

SALONS AUSTRĀLIJĀ

ROTA

67 STRAND ARKĀDĒ — SIDNEJĀ — TĀĻRUNIS B.L. 4277.

GENERAL PĀRST. 62. SWANSTON

ST. MELBURNĀ, TĀĻRUNIS CENTR. 4036.

AUSVEIC TAUTIEŠUS

5-ās. KULTŪRAS DIENĀS

S I D N E J Ā.

EDUARDS POLIKEVICS — ZELTKALIS.

SPORTS

KAPĒC?

Kapēc mēs pulcējamies latviešu sporta kopās un organizējam savas meistarsacīkstes? Ko gan tas viss dod? Šādi jautājumi nav mazums dzirdēti un tos nācies klausīties atkal arī tagad, kad esam kopā Austrālijas latviešu meistarsacīkstēs Sidnejā. Bet tās ir pesimistu valodas.

Un tomēr — kapēc? Visskaidrāk laikam gan šim jautājumam atbildējis tautietis I.B. korespondencē no Austrālijas Londonas Avīzei:

“Treniņos un spēlēs pavērojot mūsu sportistu jaunāko audzi, prof. P. Starca žults izverdu mi un pulgojumi par tukšās bumbas un cauro grozu rādās kā tīša kaitniecība. Vismaz te, Austrālijā, sporta laukums audzina apzinīgus latviešus, kas cauru nedēļu mācās daždažādās austrāliešu vidusskolās, svētdienās sanāk pašu pulciņā, domā un runā latviski un par Latvijas krāsām un latviešu vārdu sekmīgi cīnās austrāliešu basketbola, galda tenisa, tenisa un šacha līgās un klubos. Tie īstajā brīdī nevai-

rīsies arī no citiem cīņu laukiem.”

Cik gan patiesi pateikts! Vai maz mums vairs jājautā — kapēc?... Tie īstajā brīdī nevairīsies arī no citiem cīņu laukiem!” Laikam gan tiešām nevairīsies. Meistarsacīkstes Sidnejā solas izvērsties plašākās Austrālijas latviešu neilgajā sporta vēsturē. Pretēji daudziem citiem pasākumiem, gadu steiga nav mazinājusi interesi sanākt “pašu pulciņā”, kā tas teikts augšējā citātā no Londonas Avīzes. Ar to vien jau pietiekami pasvītrots, kapēc mums vajadzīgas latviešu sporta kopas un savas meistarsacīkstes. Ja vien spēsim nomierināt sportistu saimē kādreiz vērotās nelielās un sīkumainās domstarpības, tad pašreizējā organizētā latviešu sporta nozīmi vēl labāk izpratīsim pēc 10 vai pat vairāk gadiem. Meistarsacīkstes un “pašu pulciņā” sanākšana Sidnejā atkal ir liels etaps mūsu iecerētā un uzsāktā darba tālākajai veidošanai.

Arnolds Šmits.

AIZGĀJUŠAIS GADS LATVIEŠU SPORTA DZĪVĒ AUSTRALIJA

BASKETBOLS

Izcilus ievēribu Austrālijā izpelnījušies latviešu basketbolisti. Olimpiskās vienības kandidātos minēti 6 latvieši: P. Bumbērs, J. Dancis, M. Raiskums, G. Šteinbergs, T. Tiliks un Z. Ozoliņš.

Labākā latviešu vienība ir Adelaides Latviešu Sports ALS uzvarēja Melburnas Rīgas jubilejas turnīrā, pārspējot jubilārus un Viktorijas meistarū Dainu. ALS ieguva arī UABA meistartituli, finālā pieveicot Ventu 86:68. ALS

vienības startēja vēl B, C un jaunatnes grupā. C grupā ALS izcīnīja 3. vietu, bet jaunatnes grādā I. vietu. Austrālijas vienībā zēniem iedalīja A. Stīpnieku.

Ventas jaunatnes vienība, trenera Erkena vadībā, savā grupā izcīnīja 3. vietu.

Viktorijas meistartituli izcīnīja Daina. Pagājušā gada meistars Rīga palika 5. vietā.

Brisbanes Daugavas Vanagu basketbola vienība piedalās A grupē bet jaunatnes vienība C grupā. Hobartā startē ar labiem panākumiem Stars.

Jaunāss Dienvidviesas latviešu meistarsacīkstēs uzvarēja Daugava, 2. vietā-Spars. Abas vienības piedalās austrāliešu turnīros.

Austrālijā startē arī divas sieviešu basketbola vienības: Melburnas Rīga un Adelaides Venta.

VOLEJBOLS

Jaundibinātās Dienvidaustrālijas volejbola savienības meistarībā I. vietā ierindojās Daugavas Vanagi, 2. v.-Adelaides Latviešu Sports, 3. v.-Adelaides Venta. ALS sieviešu vienība draudzības spēlēs satikās ar Ventas un igauņu sieviešu vienībām.

Viktorijas pavalsts meistarsacīkstēs, piedaloties 6 vīriešu un 3 sieviešu vienībām, kā sievietēm, tā vīriešiem I. vietu izcīnīja Rīga, atstājot Melburnas Latviešu Biedrību 2. vietā.

Jaunā Dienvidviesā Sidnejas Kausa izcīņā un meistarības pirmajā riņķī uzvarēja Olimpija. Ceļojošo Pētera kausu izcīnīja Auseklis. Sidnejā startē 5 sieviešu vienības, no kurām labākās ir Auseklis un Olimpija. Sieviešu volejbola vienība startē arī Brisbanē.

FUTBOLS

Austrālijā startē 3 latviešu futbola vienības: Sidnejas Spars, Melburnas latviešu futbola klubs un Adelaides Venta. Neviena no futbola vienībām nav gavusi cerētos panākumus. Trūkst spēlētāju.

Vecākā vienība ir Sidnejas Spars, kas savas gaitas uzsāka 1952. gadā. Šogad Spars startē Benkstaunas apgabala meistarsacīkstēs ar mainīgām sekmēm.

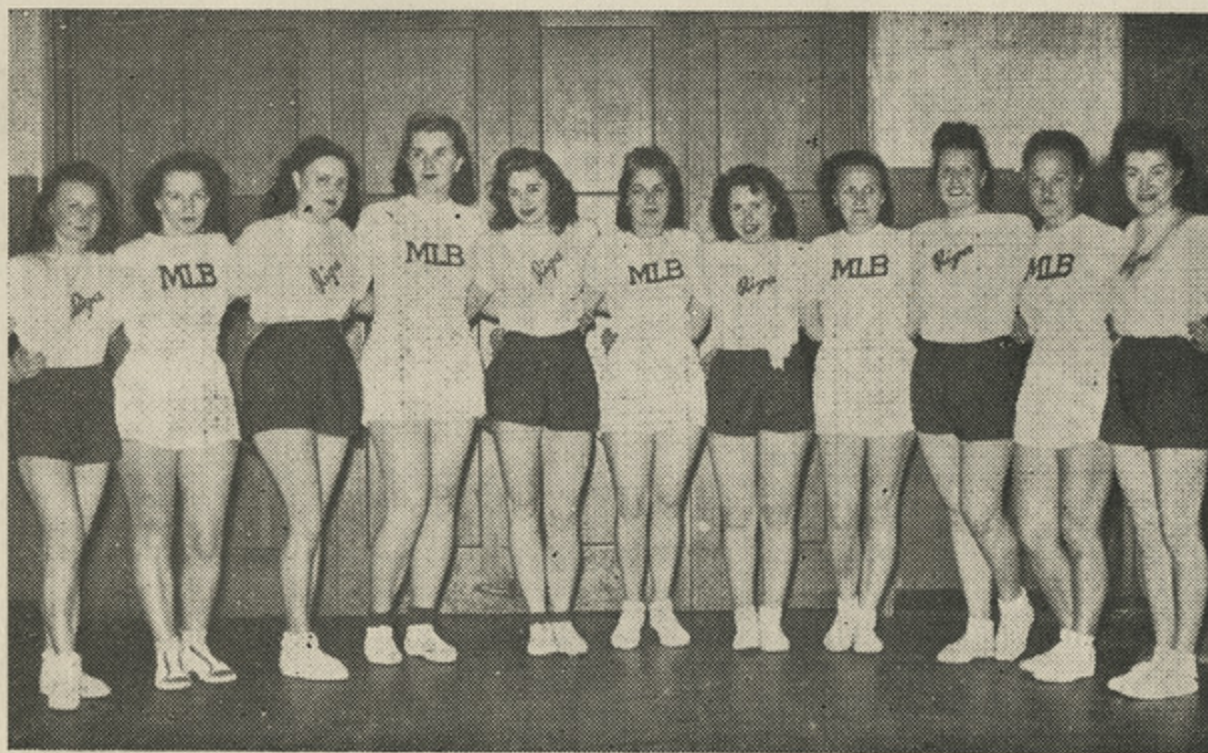
MLFK nodibinājās tikai 1954. gadā. Vienība piedalās austrāliešu turnīros, meistarsacīkstēs un Pasaules kausa izcīņā, kur sacenšas Melburnā dzīvojošās emigrantu vienības. Latviešu futbola turnīrā Melburnā MLFK pieveica Ventu ar rezultātu 4:0.

Adelaides Venta piedalās Dienvidaustrālijas futbola savienības 3. ligas meistarsacīkstēs. Šogad, 8 vienību konkurencē, Venta ar uzvarām, 1 neizšķirtu un 6 zaudētām spēlēm ieguva 4. vietu.

GALDA TENISS

Latviešu labākais galda tenisists Austrālijā V. Matisons tika iedalīts starp 6 labākiem no kuriem 4 nākošā gada sākumā reprezentēs Austrāliju Pasaules meistarsacīkstēs Japānā.

Kā daudzsološi galda tenisisti mināmi arī adelaidieši U. Kreišmanis un J. Brakovskis, kas vairākus gadus ierindojušies labāko Dienvidaustrālijas spēlētāju vidū. U. Kreišmanis izcīnīja 1953. g. Austrālijas latviešu meistargodu, bet gadu vēlāk meistartituli Brisbanē ieguva J. Brakovskis, uzvarot ar M. Freidenfeldi arī jauktā divspēlē. U. Kreišmanis šogad izcīnīja Adelaides pilsētas meistarnosaukumu, bet divspēlēs palika 2. vietā.

Melburnas latviešu biedrības un Sportā Kluba Rīga sieviešu volejbola vienības.

Jaunās Dienvidvelsas meistartituli vīriešiem 3. gadu pēc kārtas ieguva J. Zemītis, sievietēm-S. Bērziņa. No izcilākiem Jaunās Dienvidvelsas spēlētājiem mināmi G. Šēperis, I. Tauris un E. Veliks.

Lielā attāluma dēļ, Austrālijas latviešu meistarsacīkstēs nevienreiz nav piedalījusies Rietumaustrālijas izlases spēlētāja I. Viluma.

TENISS

Lai gan austrāliešu tenisa turnīros piedalījušies vairāki latviešu spēlētāji, neviens nav guvis Austrālijas mērogā redzamus panākumus.

Viktorijas latviešu meistarsacīkstēs piedalījās 27 dalībnieki. Sieviešu klasē uzvarēja N. Svīkere, vīriešiem — R. Barotājs.

Dienvidaustrālijas meistarsacīkstēs sievietes klasē uzvarēja M. Olupe.

Jaunās Dienvidvelsas meistartituli A grādā izcīnīja J. Miķelsons, finālā pārspējot pagājušā gada meistar V. Ozolu. B grādā uzvarēja J. Miesnieks. Labākie Jaunās Dienvidvelsas tenisti: V. Ozols, J. Miķelsons, A. Skuja, Burkēvics, (abi dzīvo Kanberā), A. Bičevskis, J. Kasapcevs, Vīgants.

VIEGLATLETIKA

Ar lieliem sasniegumiem Austrālijas latviešu sporta dzīvē ienākusi 15 gadus vecā Ieva Kampe. 100 m viņa jau tagad veic ātrāk par 12,9 sek., kas ir oficiāls trimdas rekords. I. Kampe ar labiem panākumiem startē arī lodes grūšanā. Jauno vieglatleti trenē š. Striklande.

Šī gada sākumā Sidnejas latviešu vieglatleti sacentās piecīņā. Uzvarēja J. Veiss ar 2176 punktiem. Vieglatletikas meistarsacīkstēs Sidnejā netika sasniegts neviens kaut cik ievērojams rezultāts. Jaunās Dienvidvelsas vieglatletikas meistarsacīkstēs šķēpa mešanā uzvarēja A. Hakelis, sasniedzot 193 pēdas un 6 inčas lielu attālumu.

J. Zaula vieglatletiem dāvāto kausu Adelaidē šogad izcīnīja U. Krūmiņš. Dienvidaustrālijas meistarsacīkstēs vesera mešanā U. Krūmiņš ierindojās 3. vietā.

ŠACHS

Labus panākumus visas Austrālijas mērogā šogad guvuši latviešu šachisti. Melburnas šacha klubs Venta, kas apvieno ap 30 latviešu šachistus, ir labākais Viktorijā. Melburnas šacha kluba (M Chess Club) meistarības izcīņā

Rudzītis izcīnīja I. vietu. Ventas biedrs ir arī K. Ozols, kas Austrālijas meistarsacīkstēs Pertrā izcīnīja 3. vietu un ir neapšaubāmi trešais labākais šachists Austrālijā. K. Ozols iedalīts Austrālijas vienībā 3. Pasaules meistarsacīkstēm šacha korespondences spēlē. Rezervē iedalīts A. Teteris.

Otrs latviešu šacha cietoksnis ir Dienvidaustrālijas galvas pilsētā Adelaidē, kur darbojas Matisona šacha klubs. Kluba vienība ir spēcīgākā Dienvidaustrālijā. Adelaides meistarsacīkstēs L. Endzelīns dalīja I. vietu ar poļu mestaru Suliku, bet zaudēja pārspēli. Tai pašā turnīrā 5. vietu dalīja A. Līdums.

Dienvidaustrālijas meistarsacīkstēs uzvarēja L. Endzelīns, izcīnot tituli 4. reizi pēc kārtas. Mangalis dalīja 3. vietu, un Purkalītis 5. vietu. Dienvidaustrālijas vienība, kurā spēlēja 5 latvieši, telegrafa mačā pārspēja Rietumaustrāliju ar rezultātu 5:3.

Dienvidaustrālijas rangliste: I. L. Endzelīns, 4. L. Mangalis, 5. K. Līdums, 8. A. Tālavš, 10. P. Purkalītis, 11. A. Līdums.

Meistarsacīkstēs Tasmānija 2. vietu dalīja K. Reintāls, bet zibeņturnīrā palika 3. vietā.

Kā ievērojamākie Jaunās Dienvidvelsas šachisti mināmi bij. Sidnejas pilsētas mestars Strazdiņš un Švarcs.

PELDĒŠANA

Jaunās Dienvidvelsas latviešu meistarsacīkstēs peldēšanā 11 gadus vecā Ilze un 14 gadus vecais Jānis Konrādi pārspēja 2 Latvijas rekordus uz izcīnīja visus Jaunās Dienvidvelsas meistartitulus. Ilze 100 m brīvā stilā veica 1:18,2 min., pārspējot T. Plūmei piederošo rekordu. Jānis 100 m brīvā stilā peldēja 1:12,2 min., bet 200 m ar rezultātu 2:30,4 min. (jauns Latvijas rekords).

Jānim vislabāk padodas garo distanču peldējumi brīvā stilā. Pavalsts meistarsacīkstēs Sidnejā 440 jardos brīvā stilā zēniem līdz 14 gadu vecumam uzvarēja Jānis K. Finālā noskatījās 4600 skatītāji. Jaunajā sezonā viņš cer 440 jardus veikt zem 5 min.

No labākiem Jaunās Dienvidvelsas peldētājiem vēl jāmin A. Arnoldijs un U. Grundulis.

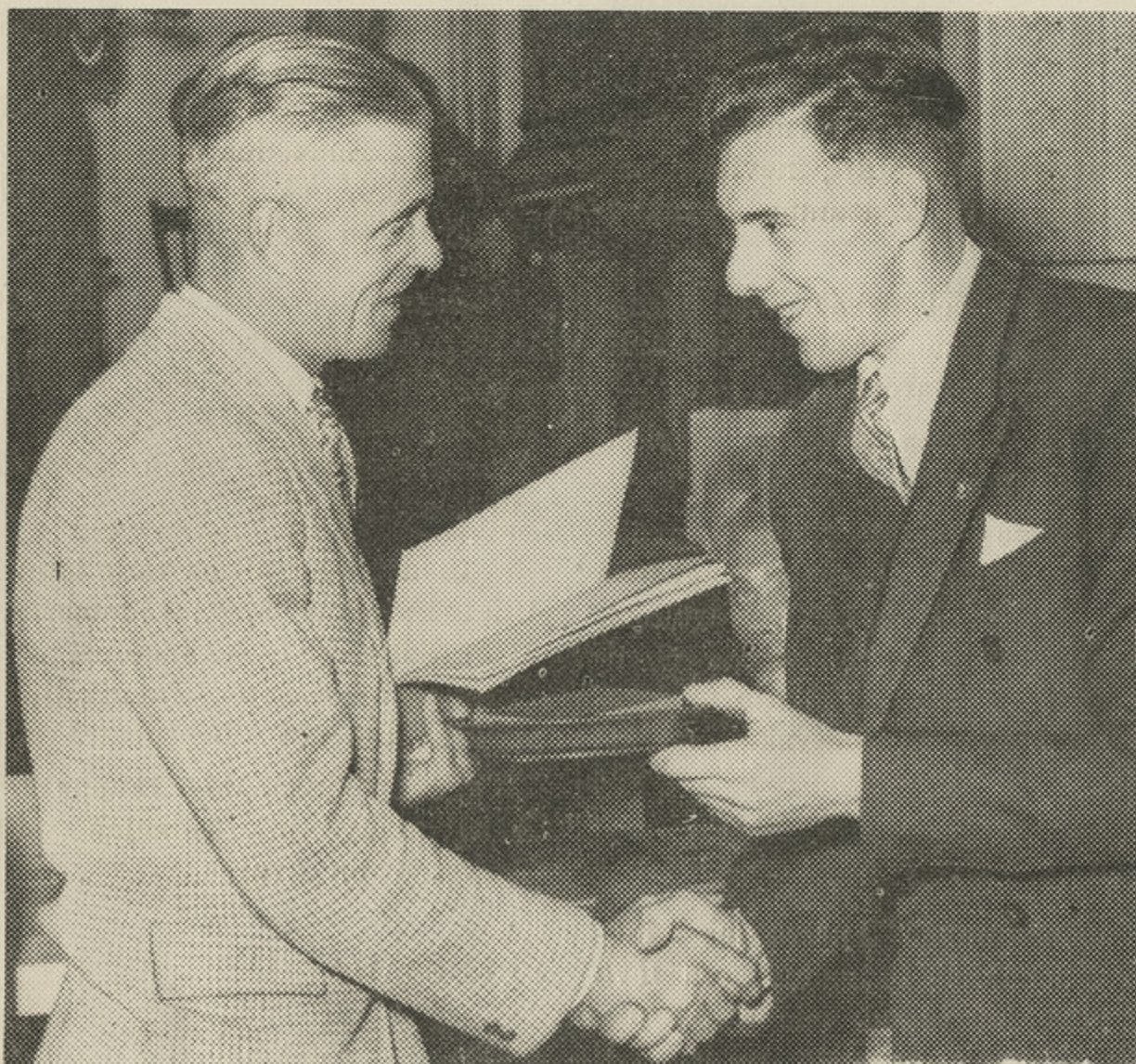
Rietumaustrālijā ar peldēšanu cītīgi nodarbojas kādreizējā valsts vienības basketbolista D. Raudziņa bērni. Jānis Raudziņš bija savas klases labākais peldētājs zēnu grupā.

RITENBRAUKŠANA

Ar ritenbraukšanu Austrālijā līdz šim nodarbojušies vienīgi sidnejieši. Šī skaistā sporta popularizēšanai Jaunā Dienvidvelsā jāpateicas Sidnejas Kausam. Aizvadītajās cīņās par krietniem ritenbraucējiem sevi pierādījuši K. Kazakaitis, I. Liepiņš un J. Briedis.

Abos gados 5 km distancē uzvarēja K. Kazakaitis. J. Liepiņš izcīnīja 2., resp., 3. vietu. Pagājušā gadā ritenbraucēji Jaunās Dienvidvelsas meistarsacīkstēs cīnījās 10 km šosejas braucienā. Uzvarēja J. Briedis.

Austrālijas latviešu meistarsacīkstēs Sidneijā ritenbraucēji sacentīsies 10 km distancē.

NSW latviešu sporta padomes vad. Juris Katužans spsveic Jāni Riņģi viņa sparta darbības jubilejā Sidneijā.

Kungu frizētava

JONNY'S MODERN GENT'S HAIRDRESSING SALON

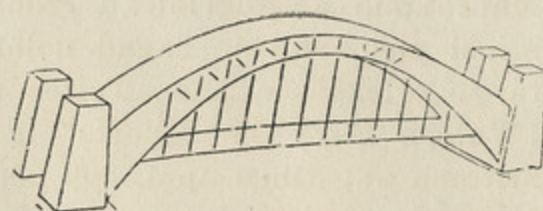
359 CHAPEL RD., BANKSTOWN

Kungu un dāmu matu griešana, pēc modernākajām prasībām. Tiek ievēroti visi higieniskie noteikumi. Kungi un dāmas var izvēlēties jaunākos stilus pēc zīmējumiem un žurnāliem.

Bārdas nažu un šķēru uzasināšana. Ādas portfeli, tautiski un moderni sudraba izstrādājumi. Ātra un laipna apkalpošana.

Uz redzēšanos

J. Schedrinsky

KAS SIDNEJĀ APSKATĀMS

Sidneja būdama otrā pilsēta britu kopvalstī lepojas ar daudzām vietām, kas ir apskates vērts. Un kuru dēļ šo pilsētu var apskatīt daudz izslavētie kūrorti Vidusjūras piekrastē. Vispirms mināmi tās plaši pazīstamie līči, kuros sakopots viss, ko daba spēj dot, bet kurus austrālietis vēl nav paspējis komercializēt, lai varētu pievilkt lielākā skaitā tūristus ar biežiem naudas makiem. Tiem trūkst izpriecības. Vispazīstamākais no šiem līčiem ir Bondai (Bondi) un Menlī (Manly).—Abiem savas priekšrocības. Bondai līcis ērti sasniedzams braucot tramvajā vai autobusā. Līcis pazīstams ar savām “modes parādēm” peldkostīmu ziņā. Tur var redzēt vismodernākos un reizē arī visminimālākos peldkostīmus.

Braucot uz Menlī līci ir skaits brauciens ar kuģīti, kas atļauj apskatīt Sidnejas ostu ar tās daudzajiem līčiem. Menlī līcī ir izpriecu iespējas, kādas Bondai līcim nav. Un ir lieliska ka promenāde zem kokiem.

Apskates vērts ir visi līči Sidnejas piekrastē, sākot no Palmu līča līdz Kranallai (Cronulla).

Botanijas līcis ir ievērojams ar to, ka te 1770. gadā piestāja Kuka kuģis un no kura laika Anglija sāka interesēties par Austrāliju. Izkāpšanas vietā uzcelts obelisks. Vieta ērti sasniedzama vai nu La-Perusas vai pa auto ceļu uz Kurnell.

Otrā pusē līcim atrodas La Perusa (La Perouse) — vieta kurā dzīvo civilizētie iedzīvotāji. Bumeranga sviešanas demonstrācijas un citas atrakcijas. Vieta savu nosaukumu ieguvusi no neveiksmīgās franču ekspedīcijas. Ja tā būtu bijusi veiksmīga Sidnejas seja tagad būtu citāda. Un arī dzīve svētdienās ritētu raitāki.

Taronga parks ir viens no labākajiem zvēru dārziem pasaulē, pateicoties savai novietnei un zvēru dažādībai. Ērti sasniedzams ar kuģīti no Circular Quay vai ar tramvaju no Wynyarda stacija (pazemē). Zvēru dārzā plaša kolekcija Austrālijas īpatņi, kā arī labs akvarijs jūras dzīvnieku apskatei.

Botaniskais dārzs nav tik labs kā Melburnai, bet ievērojams ar to, ka no šejienes gubernators Filips 1788. g. sāka Austrālijas kolonizāciju. Un arī karaliene Elizabete 1954. g. izkāpa Austrālijas krastā.

Botaniskajam dārzam piesienas Domaina, kur svētdienas pēcpusdienās runāt gribētāji var izmēģināt savas oratora dāvanas vai nu klausītājiem kas ir, vai arī putniem, kas čiviņa koku zaros.

Domainas vienā malā atrodas Nacionalais Mākslas Mūzejs, kurā plašs gleznu klāsts un bagātīgi reprezentēti austrāliešu mākslinieki. Mūzejā arī R. Zusteras glezna, ko mūzejs iegādājās kādā gleznu sacensībā.

Domainas otrā pusē ir Mičela bibliotēka. Te sakopoti darbi, kuriem nesamaksājama vērtība Austrālijas vēsturē. Lasāmās zāles ir plašas, gaisas un ļoti ventilētas. Grāmatu klāsts plašs visās nozarēs. Tikai no mums pārāk maz izmantots avots savos rakstos avīzēs.

Sidnejas tilts redzams jau no tālienes un to var ērti apskatīt no viena tilta balsta, kas paver lielisku skatu uz ostu, pilsētu un pašu tiltu (Pylon Lookout).

Tilta būve sākta 1923. g. Satiksme atklāta 19. martā 1932. g. Sidnejas tilts ir viens no lielākajiem tāda veida tiltiem pasaulē. Tiltam pa apakšu var izbraukt gandrīz visi kuģi atskaitot milzeņus, kā Queen Elizabeth, Queen Mary,

Mauretania un zēģelniķu Pamiir. Tiltu ir iecienījuši pašnāvnieki. Tagad nolēkšana apgrūtināta, jo priekšā ir žogs. Toties pašnāvnieku līcī (Watson Bay) šis "sports" ir viegli izdarāms, krituma augstums apm. 300 pēdas. Brauciens uz šo līci ir skaists, jo paver skatu uz vienu no Sidnejas rajoniem ar labi izkoptiem dārziem.

Pilsētas valdes nams (Town Hall) ar lielo sarīkojumu zāli atrodas pilsētas centrā. Zālē notiek koncerti, kurus sniedz pasaules slavenības vai arī vietējie spēki. Ērgelēm 6 klaviatūras un 8750 stabules. Torņa augstums 190 pēdas.

Varbūt retais zinās, ka Centrālās Kriminālās Tiesas ēkas ķieģeļos, Tailor Skvērā noziedznieki (convicts) ēku ceļot iekaluši savus vārdus un numurus.

Sidnejas tālākā apkārtnē arī ir vērts apskatei, ja atliek laiks. Nacionalais parks ir interesants. Lielisks brauciens ar kugīti no Kranallas uz Nacionālo parku vai arī otrādi. Tāpat ir iespēja apskatīt vienīgo sfinksu Austrālijā (kas celts kāda kritušā piemiņai) braucot uz Kuring-gai Chase.

Garākam izbraucienam Zilie Kalni ir vērts apskatei. Tā ir viena no NSW tūrisma atrakcijām. Orfāna rokā skaidri var redzēt, ka zelts un dzelzs sadzīvo cieši kopā attiecīgās dzīslās. Dažas no ielejām zemākas par jūras līmeni. Ūdenskritumi atkarīgi no nokrišņu daudzuma.

Tas īsumā par to, kas garām skrejot būtu apskatās. Tiem, kas mīl vēsturi, Paramatā, Cambeltovnā, Kamdenā ir vērts iegriezties un apskatīties, jo tur ir daudz lietas, kam sakars ar pirmiem iecelotājiem, kas bija apzīmogoti ar numuriem.

Martiņa laukumā atrodas pieminēklis karā kritušiem (The Cenotaph). Tā ir vieta vainagu nolikšanai godinot kritušos cīņītājus. Arī baltieši 14. jūnija atcerei nolika vainagu. Bet lasītāju vēstules presē noskaidroja, ka šī vieta nav paredzēta tādām vainagiem. Baltieši bija piemirsuši, ka 2. pasaules karā krievi bija sabiedrotie.

St. James baznīca celta 1815. g. un ir vecākā Sidnejā. Sākumā tā plānota tiesu namam, bet dievlūgšanām dota priekšroka.

Konservatorija sākumā paredzēta zirgu stallim, būvējot to 1817 — 19. g. Tajā laikā noritējuši karsti dispuīti, ka zirgiem taisa stallus, kamēr cilvēkiem nav kur dzīvot. Celtne nodota mūzikas gribētāju rīcībā 1915. g.

Anzac war memorial — Haid parkā pamatakmens likts 1932. g. Iekštelpās noliegts fotogrāfēt. Katru gadu Ziemassvētku laikā pieminēkļa apkārtnē notiek X-mas Carol by Candlelight kas ir iespaidīgs. Apskates vērts ir arī Austrālijas mūzejs, kur plāšā klāstā un pārskatāmi rāda, kas atrodams šajā zemē.

Kontinentālo preču veikāls
289 CHAPEL RD., BANKSTOWN

Tālr. UY 3983

R I G A

maiznīca

57 TAYLOR ST., BANKSTOWN
Tālr. UY 4706

Pārtikas preču un augļu veikāls

RAILWAY CAMP, CHULLORA

Tālr. UY 4796

Birojs

17 GREENFIELD PDE., BANKSTOWN

Tālr. UY 4992

V. & D. BĒRZIŅŠ

Pārtika un delikateses, saknes un augļi,

maiznīca

289 CHAPEL RD., BANKSTOWN

Ziemassvētku galdam —

sutināti šķiņķi, teļa un cūkas cepeši, pīles zosis, tītari, vistas pašu gatavoti mārūtķi, skābs un svaigs krejums, dažādas mūsu gaumē gatavotas desas.

Latviešu amata meistaruru ceptā rupjmaize RIGA
saldskābmaize, pītā baltmaize, Vīnes maize.
ūdens kriģeļi, radziņi, ābolkūkas, smalkmaizītes,
piparkūkas, Ziemassvētku cepumi.
Lielā krājumā un izvēlē vācu, norvēģu un
zviedru zivju konzervi.

Melleņu, brūkleņu, dzērveņu ievārījumi.

Nama mātēm viss vajadzīgais svētku galdam
plašā un bagātīgā izvēlē.

Latviešu grāmatām kultūras dienu laikā.

s p e c i ā l s r a b a t s

Sveicam Kultūras dienu dalībniekus

un viesus!

B. EVERTS

PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO
ĪPAŠUMU BIROJS AUSTRĀLIJĀ.
"FRISINA" CHAMBERS,
359 CHAPEL RD., BANKSTOWN, NSW.
UY 4449

Sniedz pakalpojumus nek. īpašumu pirkšanas, būvēšanas un pārdošanas lietās.

P i e d ā v ā j ā m:

- Pērkot — plašā izvēlē mājas, apbūves gabalus, farmas un veikalus. Lielais daudzums pārdoto īpašumu liecina par apmierinātiem pircējiem.
- Pārdodot — darījuma drīzu izkārtošanu. Aizdevumu sagāde un viegli maksāšanas noteikumi. Juridiskie padomi un izkārtojumi sakarā ar īpašuma iegādi. Īpašuma apskates katru dienu, arī svētdienās.
- Būvejojot — pirmšķirīgu darbu. Jau pabeigtas būves dod Jums ieskatu par darba kvalitāti. Fibro būves pabeigtas 10, ķieģeļu būves 12 nedēļās.

★ ALLE DEUTSCHEN BUECHER,
★ ZEITSCHRIFTEN
★ MODEHEFTEN etc.
★ sowie ABONNEMENTS
bei
SYDNEY : MELBOURNE :

Room 9a,
Frisina Chambers
359 Chapel Rd.,
T.: UY 4543
Bankstown

Manager:
Fritz Schwab
305 Errington Road
St. Albans,
Victoria

DĀMU FRIZIERU SALONS

LYDIA

FRIZINA CHAMBERS
359 CHAPEL RD., BANKSTOWN.
Tālr. UY 4279

Ilgvilņi
Matu veidošana
Vakara frizūras

Matu griešana
Matu krāsošana
Manikīrs

Izpilda ātri un apzinīgi
Jaunākās metodes un modeļi.

R. EŠENBERGS

Dāmu un kungu modes salons

Piedāvā vismodernākos audumus. Bagātīga krāsu izvēle no vietējiem un angļu audumiem. Jūsu uzvalks tiek piegriests pēc jaunākās Amerikas sistēmas.

Pirmklasīgs darbs garantēts.

173 PITT ST., SYDNEY.

2. stāvā, 1 durvis no galvenā pasta.

Tālrunis — BL 3802.

Darba laiks no pl 8.00 — 6.00

sestdienās no pl 8.00 — 12.30

V E N T A

PĀRTIKAS PREČU VEIKĀLS

359 CHAPEL RD. BANKSTOWN.

Piedāvā plaša izvēlē:

Maizi-rupjo, saldskafo, dažāda veida baltmaizi, sma'kmaizites.	nes, bruklenes, melenes, skabie kirsī, u. t.t.
Sierus — vietejos un arzemju.	Sēnes-baravikas, gailenes, podini, šampioni.
Galas un desu izstrādājumus pirmšķirīgas kvalitātes.	Ka arī visi pārējie partikas līdzekļi, ka gurķi, skab. kāposti, krjumi, biežpiens u. t.t.
Zivis — zavetas un konzervēta veida.	Parliecināties par kvalitāti. Lielais personāls garantē ātru un laipnu apkalpošanu. Bezmaksas
Angļu konservi — vietejie un arzemju — dzerve-	mājas piegāde.

I N F O R M Ā C I J A

IEEJAS CENAS

Gleznu un daiļamatniecības izstāde — ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Laureātu vakars — ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Kopkoru koncerts — 8/- un 6/. K.D. aktīviem dalībniekiem un bērniem līdz 16 g. pusceļas.

Tautisko deju un dziesmu pēcpusdiena — 5/- un 2/- (bērniem un K.D. aktīviem dalībniekiem).

Latviešu komponistu jaundarbu koncerts — 8/- un 6/-; K.D. aktīviem dalībniekiem un bērniem līdz 16 g. pusceļas.

Teātra izrāde — 8/- un 6/-; K.D. aktīviem dalībniekiem un bērniem līdz 16 g. pusceļas.

Bērnu diena — ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Kultūras dienu noslēguma balle — 25/- (kungiem un 20/- (dāmām)).

Bīlešu iepriekšpārdošana — Sidnejas latviešu biedrības birojā, 32 Parnell St, Strathfield, tālr. UJ 8500.

Daiļamatniecības salonā ROTA, 67 Strand Arcade, George St, City tālr. BL 4277.

V. & D. Bērziņa pārtikas un delikatesu veikālā, 289 Chapel Rd, Bankstown, tālr. UY 3983.

Pārtikas un delikatesu Veikālā VENTA, 359 Chapel Rd, Bankstown, tālr. 4279.

A. Liniņa pārtikas un delikatesu veikālā Selm Pde un Simmons St. stūrī Revesby, tālr. UY 9721.

A. Priedišā grāmatnīca "Rīga" 74 Judd St. Mortdale, tel. LU 1266.

I N F O R M Ā C I J A S B I R O J S

Informācijas biroja vadītāji — Pēteris Laiviņš un Aleksandrs Zariņš.

Latviešu namā — Olita Šulce.

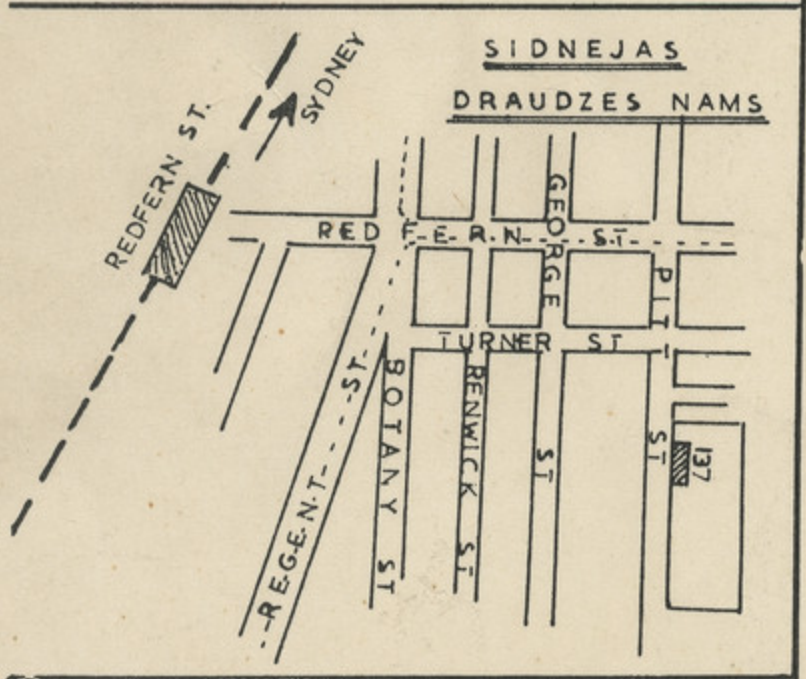
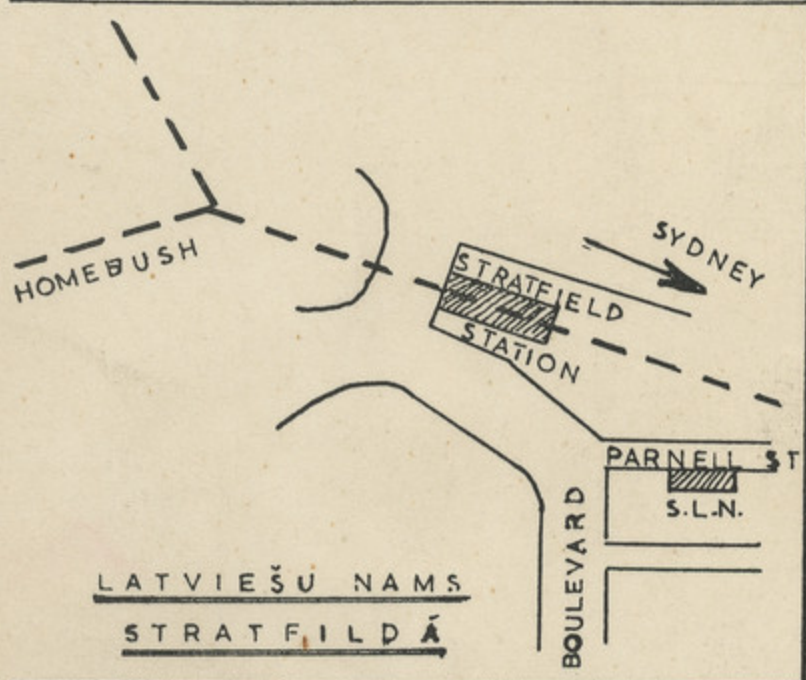
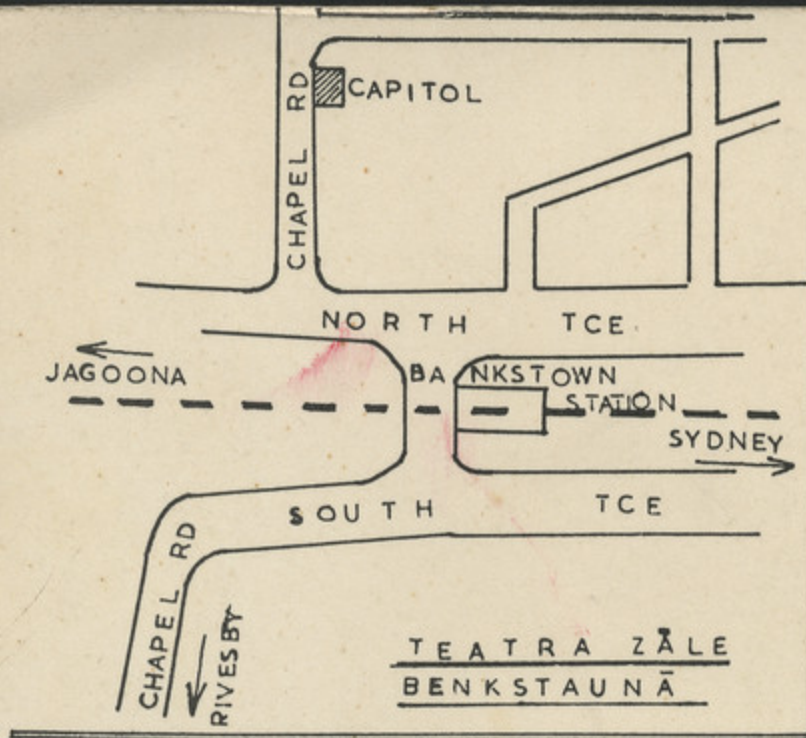
Daiļamatniecības salonā ROTA — Eduards Polikēvičs.

Latviešu namā, 32 Parnell St, Strathfield, tālr. UJ 8500. Atvērts ikdienas no pl 9.00. Sarīkojumu laikā pie kases sarīkojumus.

Daiļamatniecības salonā ROTA, 67. Strand Arcade, George St, City. Atvērts darbdienās no pl 9.00 — 5.30.

Viesu izvietojšanas birojs:

Vadītājs — Edgars Kalums; palīgi — Oskars Zvirgzdiņš (administratīvās lietās) un Uldis Misiņš (techniskās lietās) un Liepājas (2.) skautu vienība.

KULTŪRAS DIENU
NORĀDĪJUMI.

RTMM 742328

Priz.KR.B1/328

